

Nepriklausoma LIETUVA

Independent Lithuania

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

Nr. 42 (238) KAINA 10 ct.

MONTREAL, LAPKRITYS-NOVEMBER 1 d.

PRICE 10 c. XI META!

Europai ruošiamą federaciją

NAUJOSE PAINIAVOSE.

Tarptautiniai santykiai juo toliau, juo labiau komplikuojasi. Atsiranda vis daugiau tarptautinių painiavų, kurios nesiseka išrišti.

Korejoje vis nesutarinama.

Tiesa, komunistai sutiko, kad reikalauti 38 paralelės kaip paliaubų linijos, negalima. Bet jie vis dar nesutinka, kad ta linija eitų fronto linija. Taip ir stovima vietoje. Tuo tarpu mūšiai eina vis stipryn. Vien per praėjusią savaitę prieš neteko apie 11.000 karių. Ore vyksta taip pat dideli mūšiai. Nuo karo pradžios komunistai jau prarado apie pusantro milijono žmonių, kurių apie pusę sudaro Kinijos kareiviai.

Irano naftos konfliktas

vis dar neišsprendžiamas. Saugumo taryba delsia ir tikisi, kad Iranas su Anglija susitaris geruoju. Derybos vyksta visą laiką.

Sueco konfliktas įklimpo.

Egiptas užsikirtęs, bet neturi paramos. Ameriką tvirtai parėmė Anglijos ir Prancūzijos pasiūlymą sudaryti Artimųjų rytų saugumo sistemą, kurioje įeity Egiptas. Toji sistema tada prisidėtų prie Sueco kanalo kontrolės. Egiptas tačiau nuo to atsistė.

Egiptas toliau gilina nesutarimus. Jo karalius pasiskelbė ir Sudano karaliumi. Tačiau anglai ir čia šaokuoja.

Sudanas pagal 1899 m. sutartį,

yra valdomas Anglijos ir Egipto drauge. Anglija dabar metė šūki, kad Sudanas būtų nepriklausomas, ir 1952 m. pažadėjo jam parlamentą. Tuo būdu Egiptas Sudane jau netenka simpatijų.

Į 3 did. pasiūlymą sudaryti Artimųjų rytų saugumo sistemą,

atsiliepė arabų kraštai,

kurie šaukia didelę arabiškųjų kraštų konferenciją. Visi jie pasiryžę priimti Atlanto pakto dalyvių pasiūlymus ir eiti į Artimųjų rytų saugumo sistemą. Tuo būdu arabų kraštai iškyla į tarptautinę areną kaip naujas veiksnys, kuris remia JTO principus — saugoti taiką.

Tuo pačiu tikslu Paryžiuje susitiks JAV, DB ir Prancūzijos ministrai, kurie tarsis dėl Rytų problemų. Tai įvyks

JTO pilnates posėdžių metu,

kada Paryžių įvyks tikras šal tasis karas, nes Rusija į pilnates posėdžius siunčia 80 asmenų delegaciją.

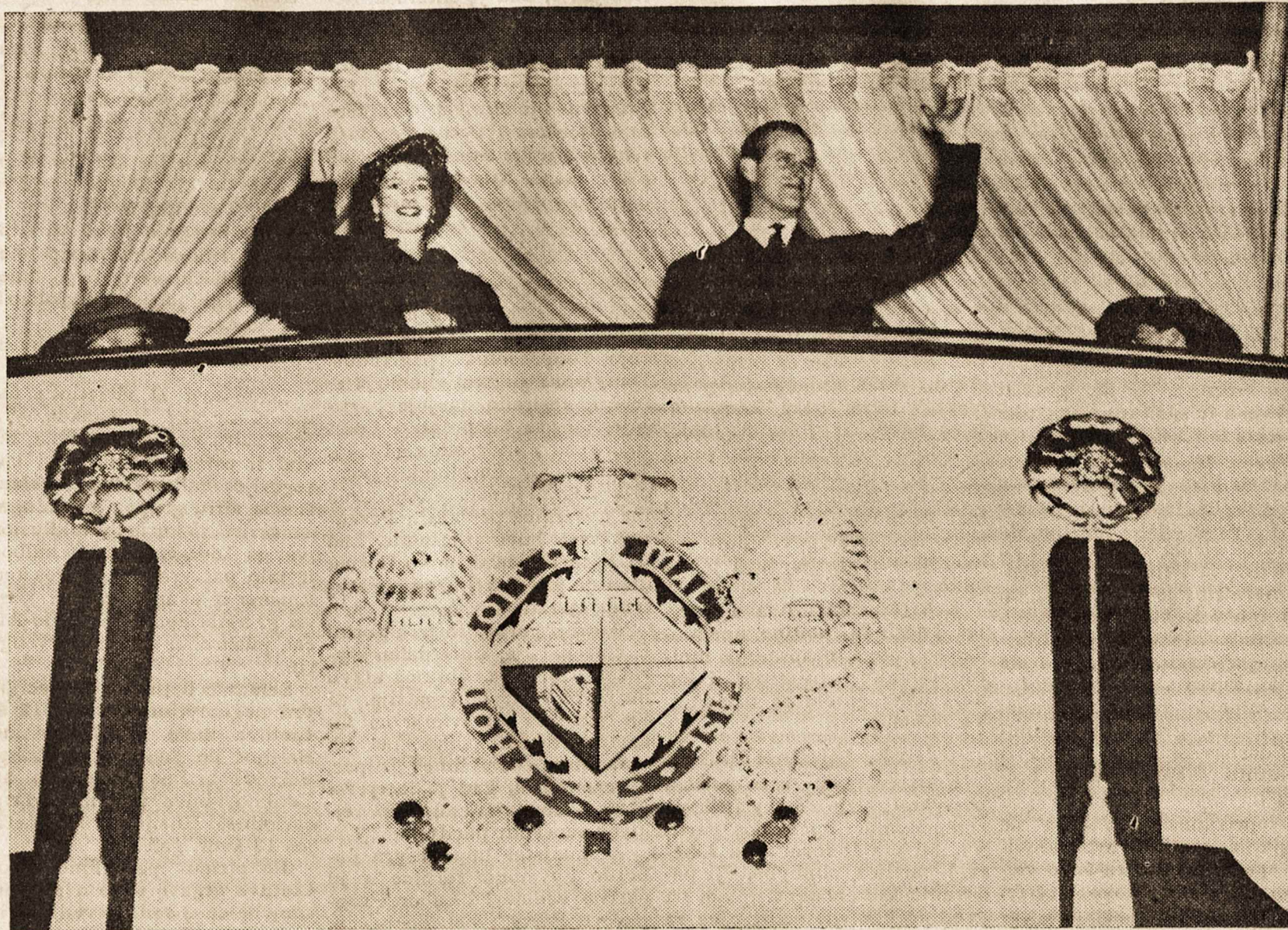
Labai įdomu, kad Prancūzijos premjeras Šumanas lapkričio 26 dienos Europos Tarybos posėdžiams ruošia nepaprastai svarbų siūlymą — sudaryti Europos valstybių federaciją.

Jo projektas numato Europos parlamentą ir kitus federatyvinius organus. Tuo būdu, jau einama prie vienos Europos valstybės.

Intelektualinę visuomenę plačiai sudomino Amerikos žurnalo „Colliers“

artimosios ateities pranešė.

Jis įsidėjo labai rimtų politikų straipsnius apie laikus, kurie bus po 3-jo pasaulinio karo,

KARALIŠKOJI PORA IŠ WINDSOR BALKONO SVEIKINA MONTREALIO ŽMONES

Karalaitė Elzbieta ir Edinburgo princas Montrealy viešėjo 3 dienas. Jie čia buvo priimti nepaprastai iškilmingai: iškilmingai sutikti Montrealio aerodrome Dorvaly; iškilmingai lydėti per miestą; minių žmonių pasveikinti pre Windoro viešbučio, kame jie buvo apgyvendinti; sveikinti Dominijos skvere. Spalio 29 d. Fo

ROMOJE MIRĖ VYSKUPAS BŪČYS

Spalio 25 d. Romoje mirė vyskupas Pranas Petras Būčys, sulaukęs 80 metų amžiaus.

P. P. Būčys gimęs 1872 m. rugpjūčio 20 d. Slavikuose, Šaikių ap., kunigu išventintas 1899 m., vyskupu — 1930 m.

Vysk. P. P. Būčys buvo didelis visuomenės ir katalikų bažnyčios darbuotojas ir moks lininkas.

Bažnytinėje srityje — jis buvo kunigų akademijos Petrapiļy profesorius, Marijonų kongregacijos generolas, paskutiniu metu vad. rytų apeigų vyskupas, Kauno universiteto teologijos fakulteto profesorius ir U-to rektorius, religinių veiklų rašytojas.

Visuomeninėje srityje — jis dirbo Krikščionių Demokratų partijos baruose — „Tėvynės Sargo“ steigėjas, Čikagos „Draugo“ redaktorius, Krikščionių Demokratų partijos programos bei statuto paruošėjas, ir tt. Ligi paskutinių gyvenimo dienų buvo veiklus abiejose gyvenimo srityse.

Palaidotas Romoje, kame gyvena jau ilgo laika.

kuriam bus nugalėtas komunistinis imperializmas.

Kas įdomu mums tai tas, kad idėtame žemėlapyje Lietuva vaizduojama apjungta — ir su rytinėmis sritimis ir su visa Mažąja Lietuva, nes pagal Teherano susitarimą Ryprūšiai esą priskirti prie Lietuvos, tiktai dabar juos pasigrobė Maskva.

— JAV suimtas L. Pruseika.

rume dalyvavo hockey rungtynėse. Spalio 30 d. lankė McGill universitetą, po to Molsono ir Deliormier stadionus, teranų liginę. Iš Montrealio aerodromo Dorvaly išskrido į Washingtoną.

KAS PATIRTA NEW YORKE

Turiu apgailestauti, kad pla tesnių žinių ligšiol man vis dėl to apie prof. J. Kaminsko pranešimus ir po to sekusias diskusijas nepasisėkė sugauti. Jos laikomos, kaip kalbama, pusiau konfidencialiomis, nes esančios per plačiai ir pergiliai žvelgusios į lietuviškųjų veiknių santykius. Be to, esą jos pareikštos su prielaidomis, aptarimais, kurie nesą vien faktų konstatavimas. Prof. J. Kaminsko buvę padaryta rezervų ir vilties pareiškimų, kad viskas tvarkysis ir eis gerėjančia linkme.

Vis dėlto viena kita įdomesnė smulkmena yra nubyrejusis į platesniąją visuomenę, ir aš tai „NL“ skaitytojams patiekiu, bet drauge turiu pastebėti, kad tai gali būti pareikšta tikslia forma, kuri visiškai sutaptų su pranešėjo mintimis. Prašau man už tai atleisti, nes iš antrųjų ar trečiųjų lūpų gautos žinios jau negali turėti originalaus tkislumo.

Manau, „NL“ skaitytojams bus įdomu, jog VLIK'o pasikalbėjimai su Diplomatiijos šefu nebuvo šiojo asmeninės iniciatyvos vaisius, bet buvo pasiūlytos p. Balučio, pritaro p. Žadeikio (Prisiminkime faktą, kad VLIK'o pirm. M. Krupavičius buvo nuvykęs į Londoną ir p. Balutį prašė tarpininkavimo). Taigi, N. L. diplomatai pageidavo, kad VLIKas su p. Lozoraičiu išsiaiškintų reikalus visoje plotmėje. Po to ir sekė pasikalbėjimai Nicoje.

Čia pasireiškė įdomus faktų susikirtimas: p. Lozoraitis atsi-traukė nuo Berno susitarimų ir patiekė savo 8 punktus, o VLI Kas atmetė tuos punktus ir pa-brėžė Berno susitarimų pagrin-

tetą, Canadair lėktuvų statyk-las ir Miesto savivaldybę. Spalio 31 d. lankė Queen Mary ve-galėtu padaryti, o pripažinę su-bordinuojąs, jie ir savo padė-tį patstatyti, gali būti, į keblu-mus. Todėl, kai p. Lozoraitis Berne sutikęs iėiti į VLIKo Vykdomąją Tarybą, kaip už-sienių tarnybos vadovas, jis jau peržengęs jam duotas diplo-matų įgaliojimų ribas, — to-dėl vėliau jis buvęs priverstas atsitraukti nuo to susikimo. Taip susidariusi nauja padėtis, nes p. Lozoraitis veikia san-tarvėje su visais N. L. diplo-matais.

Susidariusi naujai padėčiai, VLIKas turėjo skaitytis su fak-tais ir, laikydamas (o tai pa-reina ir nuo plačiosios visuo-menės VLIKui daromos įta-kos, kad visų lietuviškųjų veiknių bendradarbiavimas yra būtinas, jis, daugumos nu-tarimu, pasirinkęs naują, jau suminėta, derybų pagrindą.

VLIK'o ir Diplomatuų kon-taktui bei bendradarbiavimui realizuoti derybų metu buvo sutartas organas — VLIKo Politinė Komisija, kurioje bū-tų svarstomi politiniai, diplo-matiniai ir net Lietuvos atsta-tymo klausimai. Kaip mato-me, susitarimas, apėjęs visus nesutarimų punktus, bazavosi grynai praktiškai ir konkrečiai. Tai atrodė geriausia išeitis.

Tokios žinios, gautos iš pa-Nukelta į 10 psl.

Montrealis iškilmių dienomis buvo labai pasipuošęs, naktimis didžiai iliuminuotas. Buvo leidžiamos rakietos ir tt. Minios žmonių buvo apguliosios Windsorio viešbutį ir tas vietas, kuriose karališkoji pora lankėsi.

„NL“ red. buvo gavusi kvie-timą dalyvauti visose karališ-kiosios poros priėmimo iškil-mėse.

ANGLIJOS KONSERVATORIAI LAIMEJO

Spalio 25 d. Anglija išrinko naują parlamentą. Darbiečiai gavo 13.877.922 balsus ir 293 vietas parlamente, Konservatoriai gavo 13.655.595 balsus ir 320 vietų parlamente. Taigi, balsų Darbo partija gavo daugiau, negu Konservatorių partija, bet atstovų mažiau net 27 asmenų skirtumu. Taip yra todėl, kad Anglijoje rinkimai

Winstonas Churchillis.

Didelė veiksmų krizė

ORO PASTU IŠ TREMTIES

Kai VLIKas nutarė slapčiau posėdžiauti, visuomenę pasieka vis daugiau visokų žinių, gali būti — net gandų.

Paskutiniu metu, žinoma, visus jaudina paskutiniai įvykiai, kurie vertinami kaip VLI Ko su Diplomatais susitarimo atmetimas. Toks atmetimas seniai lauktojo susitarimo bū-tų tikrai labai neigiamas fak-tas.

Tačiau neabejojama, kad iš KD grupės to siekiama labai tvirtai. Lietuvių Fronto žmo-nės, veikdami savo asmenine atsakomybe (organizacijos ne-turi), yra aiškiai ir griežtai nu-sistatę prieš susitarimus su N. Lietuvos Diplomatais, kuriuos derybose atstovavo p. Lozoraitis. L. F. žmonės, kaip teigia rimti šaltiniai, griežčiausiai tą susitarimą kritikuoja ir viso-mis priemonėmis jam priešina si.

Asmeninę Šimučio ir Grigai-čio telegramą jie aiškina, kaip patys kai kam esą išsitarę, kaip viso ALT nuomonę, ko fak-tinai nėra, nes ALT sudaro juk visos politinės JAV lietuvių grupės.

Žodžiu, tremtyje verda di-džiausi politiniai sūkuriai. Kaip pas mus kalbama, lietuviškie-ji veiksniai dabar gyveną di-džiausią krizę (pagalvokime, kas už tai atsakingas?).

Paskutinės žinios, kurios ma-ne pasiekė apie spalio 13 d. VLIK'o posėdžius, yra kiek skirtingos, negu anksčiau gau-tosios.

Šiame posėdyje kaipkurie žmonės nesusiorientavę. Taj viena. Antra: VLIK'o rezoliu-cija yra tokia, kad jis turėsiąs dar atsiklausti — jos visus diplomatus ir tik tada paaiškė-sianti visoje nuogybėje realy-bė.

Bet LF patiektoji rezoliuci-ja esanti suredaguota taip, kad už savo durų sudėgina visus tiltus. Iš to ir kyla aliarmas, iš to kyla krizė, kuri (nenoriu būti blogu pranašu) grąšina iš-siplėsti ligi toli siekiančių pa-sekmų. Štai kodėl mūsų trem-ties gyvenimas dabar yra atsi-dūręs labai rimtoje būsenoje.

Manau, kad lietuviai, kur jie begyvena, turėtų sukrusti ir skubiai paveikti ir VLIK'ą ir Diplomatus, kad jie galų gale vis dėlto susitartų. To reika-lauja visos sąlygos. (hlj).

vyksta mažoritarinės sistemos pagrindu, t. y. — atstovai pa-šidalinami ne proporcingai gau-tų balsų skaičiui, bet kiekvie-noje rinkimų apygardoje laimi-tos partijos atstovas, kuris su-renka daugiau balsų.

Be to, liberalai pravedė 6 atstovus ir kiti dar 6.

Tokiu būdu naujame Angli-jos parlamente Konservato-riai turi daugumą. Darbiečių pirmininkas Attlee atsistatydinęs, naują ministerių kabine-rą karaliui pasiūlė pavesti su-daryti Konservatorių lyderiui W. Churchilliui. Šis naują ka-binetą jau sudarė. Jame Win-stonas Churchillis yra minis-teris ir pirmininko pavaduotojas, o užsienių reiklų ministe-ris ir pirmininko pavaduotojas yra Antanas Edenas, abu Ant-rojo Pasaulnio karo ministe-riai ir dabar užėmę tas pačias pareigas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškėjimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pradedant vaju

Nusistovėjusia tradicija, kiekvienais metais lapkričio mėnesį, paprastai yra pradedamas va dinamasis spaudos vaju. Pradedame jį ir mes.

Visų pirmiausia mes kreipiamės į pastoviuosius „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojus. Jie yra mūsų tvirtiausias pagrindas ir ramstis, visokių atveju. Tai yra ta didžiulė šeima arba, gal dar teisingiau, tai ta didžiulė organizacija, kni šį laikraštį laiko savo organu ir tuo pačiu sudaro galingą jėgą. Jos žodis, jos talka bendram darbui turi ne tik didelę reikšmę, bet ir didelę galią.

Mes taipgi kreipiamės į mūsų bendradarbius platintojus, kurie dirba didelį pasiaukojimą darbą, patarnaudami savo tautiečiams, dėl kurių nors priežasčių negalintiems atlikti prenumeratos formalumų. Mes juos maloniai paršome ir toliau būti mūsų bendradarbiais ir talkininkais. Tuo tarpu neturime galimybių kaip nors ypatingai jiems už jų didelį pasiaukojimą atsilyginti, bet tariame nuosirdų aciu.

Žinoma, jų darbas būtų nepalyginamai sunkesnis, o kartais ir neįmanomas, jeigu mieli mūsų skaitytojai jiems netalkingų. Todėl platinimo reikalu, žinoma, daugiausia gali padėti, pataškinti visi „NL“ skaitytojai. Ne veltui ir šūkis skelbiamas: „Surask dar vieną skaitytoją — tuo padvigubinsi skaitytojų skaičių“. Tai yra be galo svarbu mums, ypač Kanadoje, kurios lietuviškoji kolonija yra negausi.

Kalbant apie „Nepriklausomos Lietuvos“ platinimą, reikia suminėti vienas reikšminys, kuris, deja, yra faktas, kad dar yra tokių lietuvių, šio laikraščio nėra skaitę. Todėl be galo svarbu yra, kad mūsų platintojų iniciatyva siektų taip toli, jog jie padarytų pastangų vietoje, ypač miestuose, suorganizuoti platinimo vaju, kurin būtų galima įtraukti tiek žmonių, kad jie galėtų pereiti lietuvių gyvenamus butus ir kiekviename jų pasiūlyti „Nepriklausomą Lietuvą“.

Tai yra ne siauras kokio nors biznio reikalas, bet yra idėjinis, lietuviybės ir mūsų są

moningumo platinimo darbas. „Nepriklausoma Lietuva“ yra visų lietuvių patriotų bendruomeniškas laikraštis, kurio tikslas vertinti kiekvieną tautietį kaip tautietį ir, jungti visokių srovių žmones į vieną bendruomenę — tautos išlaikymo ir tėvynės palaikymo tikslais. KLCT šį laikraštį leidžia, o jos tikslas yra jungti visus lietuvius į vieną gražų visų lietuvių sugyvenimą, bendram darbui. KLCTyboje dalyvauja visokių pažiūrų, visokių politinių pakraipų ir visokių religijų žmonės. Ir jie gražiai sugyvena ir susitaria. Tų tikslų siekia ir KLCT organas „Nepriklausoma Lietuva“.

Tiesa, „NL“ nemėgsta priešininkai, už tai, kad ji netar nauja vienai kuriai partijai arba kuriai vienai tikybai. Jos pagrindas yra lietuviybė ir lietuvis, nežiūrint jo įsitikinimų, tačiau tolerancijos, žmoniškumo ir gerbimo kiekvieno jų įsitikinimų pagrindu. Tai yra tie tikslai, kurių siekia visa doroji ir kilnioji žmonija. Tadėl yra didelis, gražus ir garbingas darbas skaityti, palaikyti ir platinti „Nepriklausomą Lietuvą“.

„Nepriklausoma Lietuva“ ne neigia ir partines arba srovinės spaudos. Ji yra savo vietoje ir turi savo vertę. „NL“ supranta ir kaikiurių tokių laikraščių nepasitenkinimą, kad Kanadoje yra nepartinis ir nesrovinis laikraštis — visų lietuvių laikraštis — „Nepriklausoma Lietuva“, kuris apjungia visų srovių, visų Kanadoje besireiškiančių partijų ir nepartinių žmonių.

Todėl, mieli skaitytojai, mieli platintojai ir bendradarbiai, atėjus platinimo laikotarpiui, visi būkite malonūs pasidarbauti, kad „NL“ skaitytojų pasidarytų, — tada nesunku bus kalbėti ir apie visokią patobulinimą, be kurio jų negali būti nei pažangos.

Į visus jus kreipiasi leidėjas — KLCT, „NL“ redakcija ir administracija. Jūsų talka daug gali duoti ir nuveikti mūsų gražiam sugyvenimui ir susibūrimui į vieną didelę ir gražią šeimą, kuriai atsidėjus dirbs ir tarnaus „Nepriklausoma Lietuva“.

Mielą
MED. DR. STASĮ STONKŲ
ir
p. ALDONĄ RENIGERYTĘ,
sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, širdingai sveikina
D. ir K. Smilgevičiai.

STASIUI OLEKAI
ir
ANN GUEDELITIS,
sukūrusiems šeimos židinį, geriausios laimės ir sėkmės linki
J. Šimkus ir J. Kutka.

„NL“ PLATINTOJAI
MONTREALIS: 1271 Allard, Verdun.
Gudas, Leonas, 2412 Spring-Lukas Kazys,
land, Ville Emard. 2586A Bercy St.
Gudžiūnas Kazimieras, 2615 Juškevičienė Petronėlė,
Bercy St., 3994 Rosemount Blvd., Rsm.
Parožys Juozas, 7240 Quere-Bilevičienė A.,
bes Ave. 2547 Montgomery St.
Andruškevičius Kostas, 5155 **TORONTO:**
Bourbonniere, Apt. 6, Rsm. Indrelienė Ona,
Kvietkauskas Povilas, 1730 202 St. Clarens Ave.
Grand Trunk, Pt. St. Ch. Sriubiškis Bonifacas,
Adamonis Henrikas, 2336A 42 Delaware Ave.
Knox St., Pt. St. Ch. Skirgaila Vladas,
Leknickas Jonas, 7659 Central 2044 St. Clarens Ave.
St., Ville Lasalle. Šarūnas Vladas, (Toronto skau
Šimelaitis Pranas, 37 Indian Trail.

KANADOS DEMOKRATIJA IR ORGANIZCIJOS

Kanados politinės partijos turi savo kilmę britų tradicijoje. Be to, žinoma, Šiaurės Amerikos aplinkuma iš kitos pusės darė savo įtaką.

Partijos Kanadoje išsivystė 19 amžiaus viduryje, kada vyko kova už atsakingą vyriausybę. Robert Baldwin, kuris buvo viršutinėje Kanadoje ir Louis Hippolyte Lafontaine Žemesnėje savo jėgas sujungė ir sukūrė partiją, kuri vadinosi Reform Party. Šita partija priešio prie valdžios 1848 metais. Jų darbas tai buvo didelis žingsnis pirmyn kovoje už politinę demokratiją Kanadoje.

1854 m. Reform Party davė kelią naujai koalicijai, kuri pa sivadino Liberal - Conservatyve Party. Šita koalicija, vadovaujama John A. Macdonald, pamažu sustiprėjo ir iš koalicijos pasidarė partija, kuri Kanados politiniame gyvenime gana ilgai dominavo.

KONSERVATYVŲ PARTIJA

Kanados Dominijos pagrindai buvo nustatyti 1876 metais Bričių Šiaurės Amerikos Aktu. Šitas žingsnis buvo atsieltas tikslai deka konservatyvų vado Sir John A. Macdonald'o kompromisinių sugėbimų. Jis, kaip pirmas Ministrų Prmininkas, žinojo, kad jis savo naujos dominijos svajone galės įgyvendinti remiantis tik partija, kuri jį palaiko.

J. A. Macdonald savo partijos pagrindą platino apeliuodamas į angantį apsaugos mūitų šalininkų santimentą ir kai kurį laiką gindamas darbininkų reikalus.

LIBERALŲ PARTIJA

Konservatyvai savo aiškia persvara galėjo išlaikyti tik pasinaudodami opozicijos partijos, tai yra Reform arba Liberalų partijos, silpnyste. Ji pasitraukė iš koalicijos ir taip pa greitinio konfederacija. Jos vada buvo tas jau senyvas George Brown ir jaunas, bet nesu prantamas, Edward Blake. Jos įvairios grupės bei sekcijos nie kuomet susivienijo bendram veikimui. Dar svarbesnis reikalas buvo tas, kad jį buvo žiūrima, kaip į partiją, kuri su sitepė su tuo eretišku liberalizmu, kuris Europoje iššaukė daug revoliucijų ir todėl ka talikiška dviasiškija laikėsi jos atžvilgiu labai kritiškai.

1873 metais ji priešio prie valdžios vadovaujama Alexander Mackenzie, o 1874 ji vėl laimėjo per atsišaukimą į tautą. Priešastis viso to buvo konservatyvų partijos laikinis sukrėtimas, iššakutas geležinkelio skandalų.

Tokie vyrai, kaip W. S. Fielding ir Clifford Sifton rėmė liberalų partiją ir ji nuo savo doktrinalinio liberalizmo atsisakė ir tokiu būdu pasidarė ats tovaujama visoje Kanadoje. Visos šitos aplinkybės jai pa

Grigaitis Kęstutis, 750 Dundas St., W.
Prancūnas Sigitas, 92 Crawford St.
Masionis Jonas, 583 Dovernourt Rd.,
Januševičius Petras, 168 Concord Ave.
Juškaitis Jonas J., 907 Dundas St. W.

HAMILTON:
Gumbelevičius Eduardas, 123 Robinson St.
Prielgauskas Klemensas, 51 York St. (Fischer's Htl.)

WELLAND:
Skaistys Gediminas J., 21½ — 6 St.

KITUR:
Frenzelis Augustinas, 190 Felan Ave.,
Oakville, Ont.
Januška Petras, 1027 Howard Ave.,
Windsor, Ont.
Gurklygis Feliksas, R. R. 4,
Tillsonburg, Ont.
Smilgis Emilis, 614—5 Ave.,
Vancouver, B.C.
Kojelaitis Aleksas, R. R. 4,
Rodney, Ont.
Noreika Stasys, 212 — 11 St.

dėjo pirmą kartą konkuruoti su konservatyvų partija, kuri buvo Macdonald'o sukurta.

Šiaurės Amerikos supratimu abi partijos, liberalų ir konservatyvų buvo nacionalistinės, kadangi jos kreipėsi į visą kraštą ir į visus sluogsnius. Ekonominis ir politinis atžvilgiu jos neturi jokių pagrindinių skirtumų.

NAUJŲ PARTIJŲ AUGIMAS

Anksčiau ar vėliau turėjo įvykti tų grupių sukilimas, kurios jautė, kad jų interesai nebuvo respektuojami. Sukilimas įvyko po pirmojo pasaulinio karo darbininkų ir ūkininkų judėjime. 1919 metais progresyvių judėjimas išsiplėtė nuo Rockies ir rytus per visą Ontariją ir jis siuntė 65 narius į Žemuosius Rūmus. Šitam jų dėjimui trūko organizavimo pagrindų ir 1930 metais vos tu zinas narių buvo palikti Rūmuose.

Bet sukilimas buvo natūralus. Depresijos metu jis vėl su liepsnojo ir šį kartą jis jau turėjo stipresnius pagrindus. Daugumas protestuojamų elementų susirado naujoje partijoje, tai yra Cooperative Commonwealth Federation (CCF). Ūkininkų ir darbininkų pozicijų sustiprėjimas ekonominiame gyvenime per antrą Pasaulinį karą buvo priežastis, kad CCF partija labai augo ir šian dien ji yra partija su valstybiniu sąstatu.

Antroji partija tai yra Social Credit partija, kuri dabar vyrauja Albertoje. Formos atžvilii ji yra valstybinė partija. Ši tos partijos atstovauja ne visus krašto sluogsnius, bet tik tam tikras ekonomines grupes, kurios jaučia, kad jų interesai nebuvo atstovaujami kaip reikiant senesnių partijų.

Komunistai taipogi yra politinio gyvenimo forume ir jų partija vadinasi „Labor Progressive Party“, bet jie beveik negali pasidžiaugti valstybinės partijos statusu. Ji nevyrauja jokioje provincijoje ir ji neturi jokio atstovo Žemuosiuose rūmuose. Jos paskutinis „sitting“ narys buvo nusiųstas kalėjimui, kadangi jis buvo Sovietų Rusijos šnipas.

Žemuosiuose Rūmose taipogi yra keletas nepriklausomų ir keletas pusiau nepriklausomų narių. Kada tenka balsuoti, jie paprastai prisideda prie vienos ar kitos stipresnės partijos.

KANADIEČIŲ BALSAVIMAI

Kanadiečiai balsavime yra nepastovesni negu jų kamynai amerikiečiai. Tai buvo galima pastebėti kaikiuriose provincijose, kurios turi liberalinių atstovų Federaliniuose Rūmose, o valdžioje turi opozicijos par

Lethbridge, Alta.
Meškauskas Mikalojus, 603 Kingsway, Sudbury, O.
Mikelėnas Jonas, R. R. 2, Wilsonville, Ont.
Skaržinskis Jurgis, 652 Queen St. W.,
S. S. Marie, Ont.
Treigys Vincas, R. R. 1 Simcoe, Ont.

AUSTRALIJA:
„Australijos Lietuvis“, 35 Cator St., West Hindemarch, Adelaide,
S. Australia.

U. S. A.:
Raciborskas Albinas, 4843 — 14 St., Cicero 50, Il.
Aušrotas Bronius, 179 Clymer St., Brooklyn N., N. Y.

ENGLAND:
Zdanavičius V., 35 Fashion St., London E. 1.
Gerdžiūnas A., 6 Beechey St., Oldham, Lancs.,
Janušauskas V., 8 George St., Armthorpe, Nr. Doncaster, Yorkshire.
„N. L.“ Administracija.

Pažinkime Kanadą.

Šitoks stovis yra Albertoje, Saskatchewan, Ontarijoje ir Quebec'e.

Apygardos rinkimuose galima rasti truputį partizaninės politikos. Tos dvi didelės partijos nemėgsta pažymėti savo kandidatų, kad ir jų politiniai ryšiai vietinių balsuotojų yra žinomi ir atpažįstami. Tiktai CCF partija yra linkusi savo kandidatus atžymėti ir ji tokiuose rinkimuose panaudoja visą savo partijos mašineriją.

KĄ KITI RAŠO APIE MUS

Jolin Murray Gibbon, autorius knygu „Steel of Empire“, „Canadian Folksongs old and New“, „Melody and the Lyric“, išleido naują knygutę — „New Colour for the Canadian Mosair — The Displanced Persons“, Toronto, 1951.

Šioje knygoje Jolin M. Gibbon nagrinėja D. P. kaip naują kanadiečių vertę ir jų didelį kultūrinį įnašą į kanadiečių gyvenimą.

Štai ką jis rašo apie lietuvius:

„Naujausi iš išvietųjų asmenų, atvykę į Kanadą, yra trys baltų grupės: lietuviai, latviai ir estai. Pirmos dvi kategorijos kalba kalba, priklausantys aiuri grupei, giminingai sanskritų, iš kurios yra kilusios įvairios Indo-europiečių kalbos ir taip pat yra giminingos teutonams ir skandinavams. Estai gi aptariami kaip Uralo-Aticai, pusbroliai suomių ir vengrų.“

Senumas lietuvių civilizacijos yra neginčytinas. 14—15 š. Lietuva buvo išsiplėtusi nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, bet dėl jos artimos sąjungos su Lenkija, buvo padalinta tarp carinės Rusijos ir Vokietijos 18 šimt. gale.

Po pirmo pasaulinio karo, Lietuva atgavo savo nepriklausomybę su 3 mil. gyventojų ir 4 metus vėliau priėmė konsti

JUOKDARIAI...

Koncertas su lazdomis. Karingiausiai ir brutaliausiai Amerikos lietuvių bolševikas L. Jonikas „Vilnyje“ išpėja „draugus“ į koncertą nesinešti lazdų, nors jis tame koncerte būsiąs.

Bet patarė sako: „Atsarga gėdos nedaro“. Todėl su L. Joniku susitinkant vis dėlto geriau turėti lazdą, nes iš jo raštų begalima susidaryti tik tai tokį išpūdį, kad prie jo be lazdos žmogus taip brutaliai rašo, tai iš jo belieka laukti tik didelio smurto.

O kad jis sakosi kitų žmonių nebijąs, tai kuris gi smurti ninkų garbintojas, o tuo pačiu ir pats smurtininkas, bijo artintis prie savo aukos?

Bimba meškos rolėje. Bimbai labai pagailo p. Alseikos, kad jis nepritaria lenkų imperialistinėms užmačioms. Cia, reikia pasakyti, Bimba nuoseklus — jis imperializmą palaiko. Ir kaip nepalaikys, kai „tėvas ir bažnyčios gelbėtojas“ Stalinas yra pirmasis imperialistas.

Tiktai kai Bimba, lyg ir bandydamas palengvinti Alseikai kovoti su lenkų imperializmu, perša šiam Rusijos Stalino imperializmą, tai jis vis dėlto labai panašus į tą mešką, kuri kankinosi su kalade. Veltui Bimba prakaituoja: rusų imperialistinei meškai ateis galas — per daug išsipūtusi nuo imperializmo ji pati sprogs.

Didelis tarybinis burbulas. Vilniuje susirinko ruseliai Tarnovskij, Ivanov, Buinyj ir lietuvių vardu padarė „taikos kongresą“. Koks gi tas „taikos kongresas“? — O gi tie ruseliai mulkino lietuvius, kad sovietų okupuotoje Lietuvoje „vykstanti milžiniška statyba“, kad jie laimingai esą būdami to liudininkais“.

Bet gi mes puikiai žinome, kad tai yra tiktai tušti žodžiai, burbulas užsieniams. Lietuva, kiek ji buvo sugriauta, dar sto

Per paskutinius metus buvo galima pastebėti, kad visos didesnės partijos yra išplėtusios savo veikimo bei atsišaukimo bazes. Ypatingas dėmesys yra atkreiptas į krašto jaunimą kuris sudarys naują kandidatų medžiagą ir turės remti partiją. Atskiro asmens politinis veikimas — jeigu jis priklauso tokiai partijai, kurią jis pasirenka ir su tam tikra sąlyga gali būti renkamas ir išrinktas į vyriausybę.

tucija, garantuojančią pilietybę visiems „be skirtumo lyties, religijos ir tautybės“.

Buvo įkurta Lietuvos valstybinė opera ir Nepriklausomybės laikotarpyje žydėjo kultūra. Buvo -kurtas kultūros muziejus, universiteto mieste — Kaune.

Lietuvių istorija yra tragedijos istorija. Tas yra stipriai pastebima jų rankdarbioose, kad šį okupacija suteikia vieną iš didžiausių skausmų ir rūpesčių.

Lietuviai turi skirtingą kūno struktūrą nuo kitų baltų. Jie yra gerai sudėti ir aukšti, pailgo veido ir gražių bruožų... kaip ir kiti baltai, jie turi mėlynas akis ir švelnią odą. Iš anglų kalbos vertė V. L.

„DAINUOK—NEPASENSI“

Galima gauti visokių dainų. Pav. M. Petrausko, Naujelio, Žilevičiaus, S. Šimkaus, ypatingai „Kur bakuzė samanota“ su papildytu antru punktu.

Gražūs duetai: Gyvenki, Juokis ir Mylėk... Man gyvenimas saldus... Šlama Šilko vėjas... (Miš. chorui). Į Darbą Tėvynei ir žagre ir dainai... Už Tėvynę.

Dainų reklamos siunčiamos nemokamai.

K. Žiziūnas.
6571 — 10th Ave. Rosemount, Montreal, Canada.

2 KARTUS.

vi griuvėsiuose, tiktai nežymi dalis griuvėsių, nuvalyta arba atstatyta.

Mandrapypkis. SAIPUVA.

Amerikos Lietuvių spauda ginčijasi, kur būtų buvę geriau sušaukti Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą: Washingtone ar New Yorke. Mes šiulome Plunge, nes ir dainoje sakoma: „Plungėj labai gera buvo, Plungėj ir nakvojau“.

Jugoslavija prašo iš kapitalistinės Amerikos 120 milijonų dolerių baigti 40-tį socialistinių projektų. Pasirodo, be kapitalų net komunizmo kurti ne galima.

Nors sykį rusai ir lenkai su tarė: sutarė, kad Žalgirio mūšyje 1410 metais lietuviai nesi vaidinę.

Pustapėdis sako, kad vaikams dabar sunku tėvų pėdomis sekti, nes tėvai automobiliais važinėja ir pėdų nepaliekia.

Tamošius Žalmokslis, uolus anglų kalbos studijantas, Churchill, pagal savo žodyną, išvertė kaip „bažnyčia ant kalno“. Anglų konservatams, ištikrųjų jis buvo „in hoc signo vinces“ („šiuo ženklui laimėsi“).

Churchillis sakosi, vėl noris augtų konferencijų su Stalinu. Optimistas! Nejaugi mano, kad jo cigaras nugalės rusų vodką?

Kiekvienas lietuvių klubas turi kultūros kempelį — barą, iš kurio apšvieta sklinda stiklais, stikliukais ir bonkomis.

„Tėv. Žib.“ skundžiasi pritrūkę druskos. Parengimų ren gėjai išpėjami visur, kur pasirodys „TŽ“ reporteris, dapėti daugiau druskos.

Prof. Šaipa.

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

ROMANTIKA AR REALYBĖ?

Rusgėjo 2 d. Melbourne Liet. Kultūros Fondo skaityklos salėje, dalyvaujant gausiam tautiečių skaičiui, įvyko MLBD-jos Melbourno skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimą atidarė Org. K-to narys ir įgaliotinis Melbourno apylinkėi A. Krausa, nušvietęs šio susirinkimo tikslą.

Išrinkus prezidentą ir perskaicius susirinkimo dienotvarkę, buv. Maž. Lietuvos Tarybos narys Dr. V. Didžys skaitė turiningą paskaitą „Mažoji Lietuva — realybė ar romantika“.

Prelegentas būdamas kilęs iš Pietneminio krašto (nuo Tilžės) vaizdžiai nušvietė Maž. Lietuvos klausimą, pabrėždamas, kad mes turime siekti, jog Lietuvai atgavus laisvę prie suvienytos demokratinės Lietuvos valstybės prijungtų ne vien Klaipėdos kraštas, bet visa Maž. Lietuva, kadangi šiandien Rytprūsiai yra „Potsdamo“ linija padalyti tarp Len

kijos ir Sov. Rusijos. Rusai skirtingai Lietuvai dalį šiandien yra neteisėtai pasisavinę, bet ateis diena, kai viskas pasikeis, o tam mes turime būti pasiruošę.

Po paskaitos Maž. Liet. Bičiulių D-jos Org. K-to pirm. Alb. Pocius trumpai supažindino susirinkimo dalyvius su draugijos tikslais, uždaviniais ir įstatais.

Po šio pranešimo balsų daugumą ir skyriaus valdybą išrinkti: Dr. V. Didžys, A. Krausa ir p. Zembrības. Į rev. Komisiją: Ign. Alekna, p. Kalpokas ir p-lė Giedraitytė.

Baigiant susirinkimą buvo nutarta pasveikinti Maž. Lietuvos Tarybą ir remti Maž. Lietuvos lietuvių Vokietijoje leidžiamą „Keleivį“, o kad tai nebūtų tušti žodžiai, čia pat buvo suaukota 7.17.0 svarų.

Į naujai įkurtą skyrių kartu su gyvenančiais Melbourno apylinkėse įsirašė 64 nariai, „Keleivoi“ liet. spaudos kioske išplatinama apie 15 egz.

KALENDORIUS

1951

MĖTAMS

L A P K R I T I S

- 1 K Visų šventųjų,
- 2 P Vėlinės.
- 3 Š Malakijus,
- 4 S Karolis,
- 5 P Elzbieta,
- 6 A Leonardas,
- 7 T Vilibordas,
- 8 K Severas, Viktorinas,
- 9 P Teodoras,
- 10 Š Andriejus, Nimfa,
- 11 S Martynas, Menas,
- 12 P Šv. M. Gl.,
- 13 A Didakas,
- 14 T Juozapas,
- 15 K Albertas,
- 16 P Gertruda,
- 17 Š Aušros V. Šv. P. M.,
- 18 S Poncijonas,
- 19 P Elzbieta,
- 20 A Feliksas,
- 21 T Marijos paauk.,
- 22 K Cecilija,
- 23 P Kariuomenės šventė,
- 24 Š Jonas nuo kryž.,
- 25 S Katarina,
- 26 P Silvestras,
- 27 A Maksimas,
- 28 T Steponas,
- 29 K Saturninas,
- 30 P Andriejus Ap.,

- Vaivara.
- Šalna, Skindris.
- Vosgilė, Vidmantas.
- Buteikė, Arūnas.
- Vygaudė.
- Ragelis, Gražydė.
- Kvietė, Cirtautas.
- Uolkertė, Svirbutas.
- Miglė, Ašautas.
- Vaisilga, Šiaurė.
- Snaigūnė, Kėllis.
- Kadinė, Austomas.
- Gražvydė, Narvydis.
- Šaulenė, Ramantas.
- Zilinė, Vaidila.
- Aiškutis, Kubilė.
- Stangė.
- Ledruna, Lizdeika.
- Audronė, Dainotas.
- Rūstelė, Kurtautas.
- Eibarė, Vygasdas.
- Dainė, Rūstenis.
- Visuomis, Liubartė.
- Rumbaudas, Bykelė.
- Germė, Vismantas.
- Švitrigailė, Žempūtis.
- Girdutė, Almantas.
- Ringelė, Rimgaudas.
- Daujutas, Pumpuris.
- Linksmuolė, Davainis.

Saulė: Lapkričio 4 d. teka — 6.41, sėsta — 4.46; 11 d. teka — 6.51, sėsta — 4.37; 18 d. teka — 7.00, sėsta — 4.29; 25 d. teka — 7.09, sėsta — 4.24.
Mėnulis: lapkričio 6 d. — priešpilisnis; 13 d. — pilnatis; 21 d. — delčia; 29 d. — jaunas.

Lietuviai visur

Iš vsur ir apie viską

* Vysk. Brizgys iš Italijos spalio 3 d. pasiekė New Yorką. Tą pačią dieną jį priėmė kardinolas Spelmanas. Svečias apsisosto pas kan. J. Končių. „Amtrikos Balsui“ vysk. Brizgys davė pasikalbėjimą, skirtą Lietuvai.

* „Chikagos ateitininkai“ sutinka naujus metus kukliu pobūviu. be šokių ir be alkoholinių gėrimų. Moterys ir mergaitės ateina valdilučių uniformoje. Po meninės dalies mes sukalsime rožančių ir išklausysime Šv. Mišias“.

* 5-sis NEI (tarptautinis krikščionių demokratų sąjungos) kongresas įvyko rugsėjo 14, 15 ir 16 dienomis Bad Ems, Vokietijoje. Dalyvavo 17 Europos šalių, jų tarpe Lietuvos delegatai. Iš viso daugiau 150: daug žymių politikų, parlamento narių, buvusių ir einančių pareigas valstybių ministerių. Ypatingai buvo stipri ir gausi vokiečių delegacija su kancleriu Dr. K. Adenaueriu priekšakyje.

* Amerikonui Gėrybai kilo mintis, „pastatyti tai, ko dar niekas nėra matęs“, — ir jis „sukūrė“ namą iš įvairiausių kraštų akmenų. Tai tikrai „realybių rinkėjų rojus“. Tarp jų rasime akmenų iš Kalifornijos rūdos kasyklų, auksinių smiltainių ir kt. rūšių gabalų, fosolinių formacijų, įvairiausių, kokių tik begalima rasti Europos ir Amerikos uolienų atlatų. Virtuvės langas padarytas iš Italijos, Prancūzijos, Tennesy ir Misuri marmuro.

* K. Šlapelis yra stambiausias Pietų Amerikos lietuvis kelių statytojas ir valstybinių darbų rangovas.

Kuomet K. Šlapelis atskridęs iš Patagonijos porą tūkstančių kilometrų nusileido Bs. Aires aerodrome, atliekant formalus, buvo paklaustas aviatoriaus breveto (leidimo). „Neturiu“, sako mūsų tautietis ir priduria: „Savo lėktuvas skraidau jau dešimt metų ir Patagonijoje niekas manęs jokio breveto neklausė.“ Tėko atlikti formalumai ir „brevet“ lengvai gautas. Pasikalbėjime su „A. L. Balso“ redaktorium p. Šlapelis pasakė: „Aš tik dėl to skraidau, kad laiką taupau. Be to, 800 kilometrų kelionei reikia tik 80 litų benzino. Taigi, pigu ir patogiu“. Nusipirkęs mineralogijos darbas aparatų ir atlieka kitus savo plataus darbo reikalus, Šlapelis išskrido atgal į savo gyvenamąją vietą — Patagonijon, Senger upės papuin.

* Inž. Laskauskas išvyko į Linieri. Espirito Santo valstijoje, darbo reikalais, nuo Rio

de Janeiro 800 km.

* Penki Rio de Janeiro gyvenantieji lietuviai rengiasi išvykti Kanadon.

* Pianistas prof. Ružickis, virš poros metų gyvenęs Rio de Janeiro persikėlė į Sao Paulo.

* Argentinos Lietuvių Balsas stotasi sau Buenos Aires mieste nuosavus namus. Argentinos PLIAS sk. vicep. inž. P. Kropovickas, kaip turįs visas teises, pasirašė namų statybos planą. Statybai vadovauja architektai J. Steikūnas ir L. Stašaitis. „A. L. Balso“ spaustuvė statoma Bs. Aires miesto daly Villa Lugano, netoli nuo Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro.

* Tautinėse kapinėse Čikagoje buvo surengta tinkama sukaktuvėms paminėti programa. Kalbėjo „Naujienu“ red. dr. P. Grigaitis, „Sandaros“ red. M. Vaidyla ir prof. V. Biržiška. Per 40 metų Lietuvių Tautinės kapinės išaugo į didelę organizaciją, turi 68 akrų žemės plotą, palaidota per 5.000 lietuvių ir parduo ta arti 2.000 žemės sklypų. Kapinės finansiškai stipri organizacija, turtas siekia 351.280 dol. Siemet nupirkta įsienė (urna) sudegintų lavonų pelenams padėti. Dabar ten padėta ir dr. K. Griniaus urna.

* Už komunistinį veikimą į savo kilmės kraštą bus ištremti ir keturi lietuviai: Alf. Kučinskas, Vl. Bukas, Paulina Černiauskienė ir Magd. Valentienė, Brazijos lietuvius komunistus atstovavusieji Pietų Amerikos lietuvių komunistų kongrese, Montevideo mieste.

* Dr. Navakienė - Deveikė baigia ruošti spaudai (Doneičio „Metų“ dydžio) istorinį veikalą apie mūsų valdovus, ypatinai paryškindama Mindaugą ir Lietuvos krikštą.

* N. Zelandijoje lietuviai patys pirmieji iš ateivių suorganizavo savo draugiją, kuri dabar rodo gražią veiklą. Iš kaimų, miško ir kelio darbų beveik visi jau persikėlė į miestus, kur yra susiradę geresnių darbų, kiti nusipirko net nekilnojamo turto. Dalis jauni moko lanko un-tą ir spec. mokyklas.

* Bendruomenės choras S. Paulo įdainavo dvi lietuviškas plokšteles.

* J. Žalas netoli Rio miesto nusipirko restoraną.

* J. Funkaitis, senas Rio prekybininkas, pirkto naują prekybą - barą ir restoraną.

* J. Filipauskas ir Aleksandras Spinkus loterijoje laimėjo po 350.000 kruzeirų. Abu yra staliai ir dirba vienoj dirbtuvėj.

— Brazilijos kavos JAV 1950-51 metų laikotarpy įsivežė 21 milijoną maišų už 1.400 mil. dolerių, tuo tarpu 1949-50 metų laikotarpyje buvo įsivežta 19 mil. maišų už 860 mil. dol. Brazilija yra svarbiausias JAV kavos tiekėjas, maždaug užpildo 60 proc. Amerikos kavos importo.

— Osservatore Romano“ rugsėjo 17 d. laidoje paskelbė Šv. Tėvo laišką Lenkijos episkopatui, kurį palaimino.

— Tito kalbėdamas apie rusų siūlomą valstybių konferenciją taikos paktui sudaryti pasakė, kad tokia konferencija padarytų sprendimus, nepriimtinus mažoms tautoms. Svarbiausioji ir pirmoji sąlyga taikai yra ta, kad Sovietų Sąjunga privalo atsisakyti pretenzijų kištis į kitų kraštų vidaus reikalus.

Pirmoji sąlyga, kurią Vakarai turėtų patatyti Sovietų Sąjungai, prieš pradėdant bet kokias derybas yra — pasitraukti už savo buvusių sienų. Šis žingsnis yra labai paprastas, ir jei Stalinas jį įvykdytų, tai parodytų pasauliui, kad jis tikrai siekia taikos. Tada taikos paktui pasirašyti nebūtų jokių kliūčių.

— Tyrinėtojai paskelbė savo atradimus, rastus Missisipi upės slėnyje. Čia rasti indionų kaimo likučiai, kurie yra iš 1500 metų prieš Kristų. Tai maždaug yra Mozės gyvenimo laikai. Čia yra rasta titnaginių peilių ir akmenims mėtyti

B. DARLYS „HALKOJE“

Spalio 7 d. Čikagos opera, dalyvaujant žinomojo filmų artisto Jono Kiepurso broliui — Kiepurai, Ladis, pastatė Moišuškos operą „Halkoje“, kurios svarbiąją rolę — Halkos išpildė Lietuvis žinomoji dainininkė, dramatinis sopranas Barbara Darlys-Drangelienė. P. N. Gugienė labai teigiamai apie solistės pasirodymą atsiliepė JAV lietuvių spaudoje.

— Dramos artistas Henrikas Kačinskas rusų teatre vaidino Ostrovskio „Bielugino vedyboš“ Agišino rolę. Spauda labai gerai įvertino jo pasirodymą viename geriausių New Yorko teatrų. Lapkričio 17 d. tame teatre H. Kačinskas K. Dickenso veikalė „Svirplys užkrosnyje“ vaidins pagrindinę rolę. Tame pastatyme dalyvaus ir dramos aktorė Asė Dauguviytė.

— Inž. Malinauskas, dirbdamas fabrike, studijuoja New Yorko universitete specialius dalykus. Lietuvoj jis vedė popieriaus fabriką.

— Ne mano dalykas, kad vok. Karo Vadovybė nepainformavo Ausw. Amt'o, — pasiteisinau. Be to, primau von Grundherr, jog dar balandžio mėnesį buvau pas jį atsilankęs ir daviau jam suprasti, ko lietuviai siekia; o taip pat, kad prieš kelias dienas įteikiau jam pačiam motyvuotą memorandumą, Lietuvos reikalui.

„Taip, taip, bet...“ — kažką von Grundherr dar norėjo pasakyti, bet jam pritrūko kvapo. Tuo pačiu metu kažkas paskamino telefonu, ir mudvieji pasikalbėjime pasidarė pauza.

Iš von Grundherr laikysenos kalbant telefonu buvo aišku, jog jam kažkas referavo apie tą patį reikalą, būtent apie įvykius Lietuvoje ir darė kažkokių piktų prieš Lietuvą sugestijų. Tačiau, iš von Grundherr'o trumpų atsakymų, kuriuos aš dalinai galėjau nugirsti sėdėdamas jo kabinete, pas mane susidarė įspūdis jog von Grundherr nesiskubina tomis sugestiomis pasinaudoti. „Taip, aš jau apie tai patyriau“. „Niekio ypatingo“, „Nederėtų persiku binti“; „Jo Ekscelencija kaip tik yra šiuo metu pas mane ir mudu draugingai šnekučiuojamės“. Visa tai rodė, jog įtamą atslūgsta. Pasakymą, jog šnekučiuojamės draugingai, von Grundherr, matyt pavartojo sąmoningai, kad aš tai nugirstčiau, nes žvilgtelėjo į mane ir

lazdų su praskeltu vienu galu, į kurį būdavo įspraudžiamas akmuo. Arklių indėnai neturėjo iki jų negavo iš ispanų ateivių. Ne visi indėnai buvo klajokliai. Kolumbo laikais Amerikoje, į šiaurę nuo Meksikos buvo tik apie 900.000 indėnų. 1870 m. jų buvo likę tik 300.000. Jie išnyko tarpusavio karuose ir nuo ligų. Iki 1945 m. jų priaugo iki 450.000. Iš indėnų mes daug ką esame gavę. Bulvės, pomidorai, guma, quinas yra iš jų. Pietinės ir Vidurinės Amerikos indėnai turėjo guminius batus ir sviedinius prieš Kolumbui atvykstant į Ameriką. Ilgai Europos visuomenė nebuvo galima sudominti guma, tik po 1751 m. Prancūzų mokslo akademija pastebėjo gumos vertę.

Indėnai į Ameriką atėjo per Beringo sąsaurį, per Aliaską, keliomis bangomis. Iš senųjų stovyklų ugniaviečių radioaktyvumo nustatoma, kad pirmieji atvykimai galėjo būti prieš 5.000 metų.

— Žydų sionistų kongresas Jeruzalėje susidūrė su nauju sunkumu: nauja emigrantų banga slenka į Izraelio valstybę. Iš Persijos ir Irako žydai tūkstančiais keliauja į Izraelio valstybę. Išsikūrus Izraelio valstybei, žydų gyvenimas muzulmonų kraštuose darosi nebeapkenčiamas. Arabai juos visokiais būdais persekioja. Izraelis negali pagėgėlių nepriimti. Atbėgėliai ateina su no ru dirbti senojoje tėvynėje. Tačiau tai ir viskas, ką jie atsineša. Jie neturi nei pinigų, nei sugebėjimo dirbti.

— Ryt. Vokietijoje visu rytiniu pasieniu įvesta 20 km pločio draudžiamoji zona, panašiai kaip kituose sovietų valdomuose kraštuose. Zonos įvedimo tikslas — pasunkinti bėgimus iš rusų valdomų kraštų per Vokietiją į Vakarų.

— Lenkai iškėlė Gdynės uoste karo metu nuskaudintą vieną didžiausių vokiečių karo laivą „Gneisenau“.

— Vokietijoje pasiliekančioms užsieniečiams, neturintiems IRO globos, bus išduoti užsieniečio pasai (Fremdenpass). Pase turės būti atžymėtas policijos leidimas Vokietijoje gyventi ir už jį mokamas mokeskis.

— Prof. H. Soderman'as Stockholmo kriminalinės laboratorijos direktorius, laikomas didžiausiu policijos ekspertu Europoje, buvo vakarų Vokietijos vyriausybės pakviestas padėti suorganizuoti Vokietijos kriminalinę policiją.

— Dėl piniginių sunkumų sustojo Prancūzijos katalikų partijos dienraštis „L'Aube“.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Sukiliminės vyriausybės genezė

15. Kruopštus, pilnas visokių rizikų, beveik ištisų metų darbas neliko bergėdžias: birželio 23 d. apie 10 val. ryto buvo pagauta radijo žinia iš Kauno, kuri LAF Vadovybei pasakė, jog sukilimas įvyko ir pasiekė, t. y., kad tapo deklaruotas Lietuvos suverenumo ir valstybinės nepriklausomybės atstatymas, ir kad sudaryta nauja tautinė Lietuvos Vyriausybė. Visa tai įvyko tuo metu, kai vokiečių kariuomenės daliniai dar buvo toli nuo Lietuvos centrų, Vilniaus ir Kauno, kuriuose savietiškas okupantas dar bandė išsilaikyti. Tačiau lietuvių sukilėlių pasiryžimas buvo galingsnis už rusų Raud. Armijos tankus ir NKVD okupacinių dalinių kulkos vaidžius.

Pagautoji radijo žinia, kurią Kauno stotis pakartojo ir svetimomis kalbomis, buvo begalė džiugi. Ją sutikome spontaniškais „Valio“ ir lietuvių aktyvistų sveikinimosi šūkiu „Kovok!“ Visi buvę tuo metu prie radijo LAF Vadovybės nariai, galėjome širdingai paspausti vienas kitam rankas,

K a z y s Š K I R P A

nes tai buvo didelis politinis lietuvių tautos laimėjimas. Il goms prakalbosms tada nebuvo laiko. Kaip stovėjęs tos vadovybės priekyje, tepasakiau tik šiuos kelis sakinius, apibūdinamas tą, kas atsitiko:

„Esame liudininkais ir dalyviais istorinės reikšmės įvykiu mūsų kraštui ir mūsų tautai. Nepriklausomybės paskelbimo niekas jau nebeišdildys, ką vokiečiai dėl to bedarytų, nes už ją pralietas mūsų tautos geriausiųjų sūnų kraujas. Mūsų idėjos draugai tuo atliko savo pareigą Tėvynei. Naujų mūsų tautos didvyrių pasiaukavimu vienkart tapo nuplauta gėdos dėmė nuo dabartinės mūsų kartos už tai, kad buvo nepriklausomybės praradus“.

Prisimenu, kad po šių žodžių dar aiškinau tiems, kas buvo arčiau manęs, jog ginkluotą kovą laimėjus, lieka dar pakelti nelengvesnę diplomatinę kovą Berlyne. Buvo savaimi aišku, jog kils iš nacių pusės audra prieš LAF-tą, pirmoje eilėje prieš jo vadovybę, ir kad gali dar tekėti pergyventi aštrių momentų. Tai greitai pasitvirtino. Padaręs sau už

rašą apie pagautas iš Kauno radijo svarbias informacijas, turėjas pasiryžti pirmam uždokumentavimui lietuvių tautos valios vok. Užs. Rkl. Ministerijai. Jis turėjo galutinai išsiaiškinti ar III-sis Reich'as skaitysis su Lietuvos suverenumo ir valstybinės nepriklausomybės faktui, apie kurį eventualumą buvom birželio 19 d. memorandum vok. Ausw. Amt'ą lojaliusiai išpėjęs, ar, atbulai, pasake Kryžiuočių Ordeno pėdomeis — nesiskaitys su jokia lietuvių tautos teise į laisvę.

Tuo tikslu pasiprašiau, kad tuojau būčiau kieno nors iš atsakingų vok. Užs. Rkl. Ministerijos pareigūnų priimtas, motyvuodamas savo prašymą tuo, kad turiu labai svarbų ir skubų reikalą. Buvau priimtas to paties Pasiuotinio von Grundherr, Pabaltijo ir Skandinavijos skyriaus vedėjo, kuris ketletą dienų prieš tai priėmė iš manęs aukščiausią suminėtą oficialų Lietuvos memorandumą.

Kada šiam aukštam vok. Ausw. Amt'o pareigūnui dėščiau tai, kas Lietuvoje įvyko, t. y., kad tautos sukilimo būdu buvo atstatyta Lietuvos valstybinė nepriklausomybė ir sudaryta tautinė Lietuvos Vyriausybė, tačiau kaip visa tai paveikė von Grundherr lyg būtų kas įmetęs į Ausw. Amt'ą sprogstamąją bombą. Paėmęs iš manęs užrašą apie įvykius

Lietuvoje, kur buvo paduota ir naujosios vyriausybės sudėties, von Grundherr, nebesuvaldydamas, pradėjo karščiuotis, pašoko iš savo fotelio ir praėjo kelis kartus per savo erdvų kabinetą iš kampe į kampa, su siemęs rankomis už galvos ir priekaištaudamas Lietuvai, lyg jai pagrąsindamas maždaug šiais žodžiais:

„Ką Jūs pridarėte! Ką Jūs pridarėte! Tas Lietuvai kainuos!“

— Už ką? — paklausiau iš savo pusės. — Ar už tai, kad lietuvių tauta sukilo prieš bolševizmą, siekdama savo valstybinės nepriklausomybės atstatymo?

„Bet kaip galima tokius dalykus daryti, kada Reicho kariuomenė žygiuoja prieš priešą? — išmėtinėjo man von Grundherr.“

— Tai kas Lietuvoje įvyko, nėra vokiečių kariuomenei staigmena, — atsikirtau, paaiškindamas, jog apie sukilimo ruošimą buvau vok. Karo Vadovybė iš anksto išpėjęs, kad ji šiam lietuvių pasiryžimui parodė daug simpatijos ir supra tikslu Lietuvos valstybės atstatymo reikalą; pridėjau, jog už visą tai, kas Lietuvoje vyko, aš prisiimu ant savęs pilną atsakomybę, kaip LAF Vadas ir Lietuvos Pasiuotinys.

„Bet nieko apie tai nebuvo žinoma „usw. Amt'ui“, — ginčijo von Gr.

Bus daugiau.

Jeronimas Cicėnas

25 JO PUBLICISTIKOS DA
RBO METŲ SUKAKTIES
PROGA.

Jeronimas Cicėnas. Kas iš lietuvių jo nežino? Kas neskaitė jo straipsnių? Kuris laik raštis jo raštų nespausdino? Kuris lietuviškas klausimas ne perėjo per Jeronimo Cicėno esmę išryškinančią plunksną? Dėl kurio lietuviškojo reikalo jis nesisielėjo? Kurio rašytojo minties jis neparyškino, neiškėlė ir skaitančiai visuomenei nepatiekė reljefia forma? Ką vertinga Jeronimas Cicėnas apėjo nepastebėjęs, nesu tojės ir neprataręs nuosirdaus žodžio? — Jis visur ten, kur tiksliai lietuviškas reikalas, dėl kurio negali nurimti jautri visuomenininko, publicisto plunksna. Ir taip jau visus 25 metus.

Lietuvoje jis velka Lenkijos okupacijos jungą Vilniuje ir dirba sunkų pavergtosios Lietuvos dalies spaudos darbą. Vilniaus krašte, šiaurinėje jos dalyje, Zarasų krašte, Dukšto valsčiaus, Garšvinės kaime, Jis jaunystę leidžia ties didžiuoju melsvųjų vandenų, šiurių nendrynėlių, kaip akvarle papiešto aukštaitiško Dysnų ežero peizažo aplinkumoje. Ledynų laikotarpio suformuoti kalneliai, pakalnės ir ežerai, ežerai, kaip ašarotos akys, tarp pušingų, kaip Dysnų nendrynai, miškų, formuoja aukštaitiško dvasinę struktūrą: daugšališką, pastabią ir jautrią. Ir iš čia Jeronimas Cicėnas savyje nešiojasi aukštaitiško esmę.

Jo tėviškė prie ribos. Čia susikerta lietuvių egzistencija su slavų įtakomis ir užmačiomis. Čia veržiasi rusų imperia lizmo pasėtoji sėkla. Čia per didžiuosius Vilniaus vartus iš pietų veržiasi lenkų imperia lizmas. Čia šiaurėje, lenkų ir rusų susidūrimo, pradėjęs bujoti gudų navikas lietuviškame kūne. Tai čia yra gimęs ir augęs Jeronimas Cicėnas. Tiesa, gal čia ne tiek riba, kiek tu vėsiulį sukeltos sąvartos, bet labai jautimos, neduodančios nurimti ir užmigti.

Ir Jeronimas Cicėnas ties Dysnais, kurio pakrantėmis tarp Dukšto ir Ignalinos kuria, ilgą dūmų juostą paliekan tieji traukiniai, kur Garšvinės kaimo „pastorius“, rytą, saulei tekant išgindamas bandą trimituoją ilgą, baltą beržo to še apvyniotu, trimitu ir budina piemenis iš saldaus miego; kur vakarais kvapiuose berželių raistuose suokia lakštingala, — čia jis išvydo nuostabių pasaulį ir čia jis susiformavo savo pasauliovaizdžius: tyrus, skaidrius ir skaisčius, kaip jo gimtinės padaira.

Paskui brendo Gedimino mieste. Barokas; siauros, raudonomis plytomis grįstos Vilniaus gatvelės; bažnyčių bokštai, sūtemose skambantieji varpai ir visa Lietuvos praicitis gražna, kuri dvelkia iš kiekvienos Vilniaus vietos, iš kiekvieno architektūros kūrinio, iš kiekvienos istorinės vietelės, — ryškino ir tikslino Jeronimo Cicėno pasauliovaizdį. Kad ir lenkiškas Batoro universitetas, bet negalėjo nuslėpti istorinės

Vienas gražiųjų Vilniaus kampečių — Dailės muziejaus fasadas ir vaizdas į Vliniaus ir Didžiosios gatvių aikštę. Dailės muziejus yra garsiojo Vilniaus architekto, kuris pastatė ir dabartinę Vilniaus katedrą ir Lietuvos Versalį — Verkių rūmus — Stokos-Gucevičiaus kūriny.

praicitis, kuri lietuviui tiek daug pasako. Jeronimą Cicėną ji suartino su praicitimi, kurios niekas gražiau dar neapdainavo, kaip Adomas Mickėvičius, gyvenęs ir mokėsis tame pačiame universitete.

Jeronimas Cicėnas ten buvo naujovišku filaretu, pasir-siekti savo tautos ir savo tėvynės laisvės ir ateities.

Ir Jeronimas Cicėnas jos siekia atsidedęs.

Lenkų okupacijos metais jis tikrai vargsta ir skursta Gedimino mieste. Lietuvis kovoja už lietuviškąją egzistenciją, ko voža už teises, kovoja drauge su visais patriotingais lietuvišiais. Jeronimas Cicėnas tam tikslui bando panaudoti visus rašliavos žanrus. Jis ir žurnalistas, jis ir publicistas, jis ir beletristas, jis ir feljetonininkas, jis ir tautosakininkas. „Vilniaus Zodyje“, jis veda literatūrinį skyrių, Kūrybos ir Kritikos redaktorių. Jis dalyvis ir „Jaunimo draugo“ ir lenkiškųjų laikraščių lietuviškaisiais klausimais informuotojas. Jis visur ten, kur tiksliai lietuviškieji reikalai. Visur tas pat lietuviškasis reikalas ir visur sielojimasis dėl savo tautos.

Beletristinė forma 1937 metais „Dvaruose praėstos dienos“, Jeronimas Cicėnas piešia krašto kaimiečio gyvenimo skurdą ir vergavimą ponams. „Daugėliškiniais burtais“ jis atskleidžia šio krašto tautosakininius perlus. 1944 m. jis piešia Lietuvą pro „Vilniaus Zinias“. Taip Jeronimas Cicėnas nenulstamai budi tautos sąjogboje.

Tremtyje, kad ir skurdžiausiose sąlygose, kad ir badaudamas tremtinių stovyklose, Jeronimas Cicėnas rotatorium leidžia žurnalus „Kelyje Tėvynėn“ ir „Akiratį“. Kad ir išvargęs, kad ir alkanas, jis nenulstamas visų tremties laikraščių bendradarbis.

Atsidūręs (emigracijoje, JA V, Omahoje, Nebr., Jeronimas Cicėnas, nors ir sunkiai dirbdamas, nenuleidžia rankų ir tebedirba spaudos darbą — atsidėjęs, nagrinėdamas kiekvieną lietuvišką rimtesnį pasireiškimą, vertindamas kiekvieną

KULTŪRINĖ KRONIKA

ATVYKO MUZIKAS ŠTASYS GAILEVIČIUS

Spalio 26 dieną Montreali pasiekė pasižymėjęs lietuvių muzikas — Lietuvos Operos koncertmeisteris, dirigentas ir kompozitorius Štasis Gailevičius.

Jis atplaukė laivu „Gaya“ su keliadesimt lietuvių, kurie atvyko į Kanadą iš Vokietijos. P. Gailevičius atvyko su savo motina laivu ir Halifaxą, o iš uosto traukiniu į Montrealį, kame gyvena jo dukrelė, turinti kambarį pas pp. Dikinius. P. St. Gailevičius Lietuvos operoje buvo vienas iš gerųjų akompaniatorių, vėliau iškilęs ir dirigentas operas Kaune ir Vilniuje.

Be to, p. Gailevičius yra parašęs nemažą naujoviškos muzikos kūrinį, kurie solistų mėgstami ir pildomi koncertuose. Kaip žinoma, neseniai miręs St. Gailevičiaus tėvas, taip pat buvo muzikas ir taip pat kompozitorius, ypač daug komponavęs dūdų orkestrams. Malonu p. Gailevičių, kaip vieną žymiąją muziką, susilaukti Montrealy ir palinkėti jam čia sėkmės.

Op. sol. V. Puškorius jau atvyko į Pittsburghą vargoninkauti.

neigiamybę pagal jos dydį. Emigracijoje — jis dar ir knygnešys. Pastebėjęs, kad ir tie patys tremtiniai dalinai apikiausta, jis neša knygas per butus ir platina šviesą ir tiesą, kurios pareigą mums įrašė Tautos Himnas Vincas Kudirka.

Visur, kur tiksliai bepažvelgsime į Jeronimo Cicėno darbus, veiklą, — visur matysime tuos didžius ir gražius tikslus, kuriems jis tarnauja, kaip taurus tautos riteris. Mielas Kolega, šių sukaktuvių proga priimk ir mano nuosirdžius sveikinimus, tikrą pasigrožėjimą Sveiko gražiais tikslais ir linkėjimus nenuilstamai ir didžiu pasiaukojimu tarnauti objektyviai šviesai ir tiesai, nors dėl to tenka turėti ir nemalonumų ir net nukentėti. Tavo J. Kardelis.

Op. sol. V. Puškorius jau atvyko į Pittsburghą vargoninkauti.

Kauno Konservatorijos prof. S. Paleček-Levickienė New Yorke dirba kaip pianistė dviejose baletu studijose.

Op. sol. A. Brazis jau persikėlė į New Yorką ir pradeda darbą Meropolitain operoje.

JAV, Čikagoje, atidarytoje dailės parodoje dalyvauja du lietuviai dailininkai — p. M. Šileikis ir p. J. Pautienius.

VYTAUTO AUGUSTINO VAIZDŲ KNYGA IŠEINA

Visiems suinteresuotiems tautiečiams leidykla Vaga maloniai praneša, kad Vytauto Augustino Lietuvos vaizdų knyga baigiama spausdinti ir lapkričio mėn. pradžioje jau pasirodys knygų rinkoje. Didelio formato liuksusiniame popieriuje telpa per 100 įvairių meniškų vaizdų. Knygos įvadas ir parašai po paveikslais yra lietuvių ir anglų kalbomis. Gerbiamiems šios knygos prenumeratoriams pranešame: nors knygos kaštai pasirodė esą žymiai aukštesni, negu anksčiau buvo numatyta, bet visiems prenumeratoriams ji bus išsiuntinėta už jų atsiųstus 3 dolerius. Mūsų ankstyvesni pranešimai spaudoje ir daugeliui asmenų išsiuntinėti laišku knygoms kainos požiūriu nustoja galios. Knygų rinkoje ji bus pardavinėjama po 5 dolerius.

Knygos tiražas yra kuklus, todėl tautiečiams patariama šį retą ir vertingą leidinį iš anksto užsisakyti. Prenumerata dar priimama šiomis naujomis sąlygomis: kas iki š. m. lapkričio 1 d. atsiųs 4 dolerius, tam ši knyga pirmomis lapkričio mėn. dienomis bus išsiuntinėta. Pavėlavę už ją privalelės mokėti pilną kainą. Perskaite šį pranešimą, nedelsdami siųskite užsakymą su pinigais šiuo adresu: P. Ališauskas, 107—17 118 Street, Richmond Hill, N. Y., U.S.

Nepavėluokite įsigyti šią naujieną! Leidykla VAGA.

Mokslo-technikos naujienos

NAUJAS GINKLAS — MIRTIES SMĖLYS

Išradėjai dabar lenktyniuoja išrasti kokį nors nepaprastą dalyką, kurio pagalba galima būtų turėti pirmenybių karuose.

Ryšium su atominės bombos išradimu ypač žymiai išryškėjo radioaktyviųjų medžiagų veiksmingumas. Todėl paskutiniu metu daug dirbta, kaip pa naudoti radioaktyvumą prieš priešą, nes stiprios radioaktingosios medžiagos naikina gyvybę.

Amerikos išradėjai dabar yra sukombinavę būdą, kaip medžiagų radioaktingumą panaudoti naikinti priešui. Jie naujai išrastą būdą pavadino RW (Radiologikal Warfare). Tai vadin. mirties smėlys. Be JAV, Kanados, Anglijos ir Prancūzijos, mirties smėlį turi pasigaminusi taip pat ir Rusija.

Radioaktyvios medžiagos, smėlio ar kitokių biralų formoje, yra patogios gabenti lėktuvais ir išbarstyti. Apkrėstą vietą priešas bus priverstas apieiti, nes, ilgai pasilikus, pradeda ardančiai veikti jų gama spinduliai. Šių spindulių, kaip ir A. bombos, paliestieji netenka plaukų, susergera anemija, jųros liga.

Panaudojus RW, užpuolikas gali būti priverstas atitraukti įsibrovusius dalinius, nutraukti iš apsimoto žiedą, pasitraukti iš užimto miesto, iš savo įsitvirtinimų. Apkrėčiant RW priešą užnugaryje esančius tiekimo mazgus, karo pramonės ir aprūpinimo centrus, priešas bus priverstas palikti visus įrengimus.

Kiek tokių medžiagų reikėtų? New Yorke plotui apnuodyt reikėtų apie 400 svarų „mirties smėlio“.

Radioaktyvios medžiagos dar gali būti panaudotos debese formoje, kurie, plaukiodami, visokių sėklų sandėlius, kuriuos se galima išlaikyti visokių orų formoje, kurie, plaukiodami, ganizmo veisles išstisus šimtveiktų kaip nuodingos dujos. mečius, ir augalų ir gyvulių.

Iškvėpti alfa ir beta spinduliai plaučiuose atliktų griau namąjį darbą.

Plutoniums, radioaktyvus kalciumas, ytriumas yra pavojingiausi organizmui ir lengviausiai akumuliuojasi skytyje, kuris gali būti purkštuvais paskleidžiamas iš lėktuvų, radioaktyviams debesims sudaryti. Šiam tikslui gali būti naudojami ir artilerijos sviediniai.

KRAUJO BANKAI IR SĖKLŲ SANDELIAI.

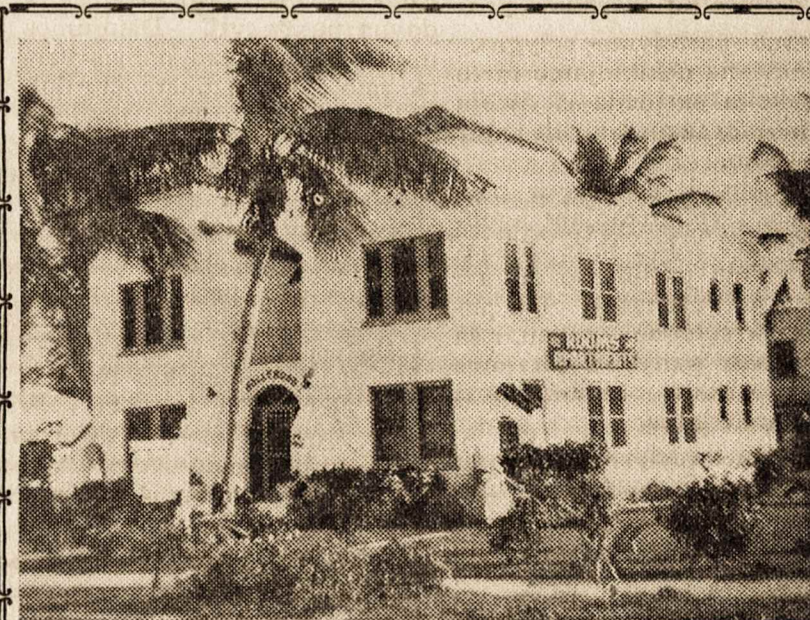
Tikras mokslas nesustoja prieš jokių kliuvinių ir nuolat žengia pirmyn.

Daugelis jau yra girdėję apie kraujo bankus. Sveiki ir tvirti žmonės savo kraujo dalį aukoja nesveikiems, reikalingiems pagalbos. Tuo tikslu Raudonojo Kryžiaus įstaiga priima kraujo davėjus - donatorius ir paima jų aukojamą arba net ir parduodamą kraują, kuris paskiau atiduodamas ligonines ir naudojamas nusilpusiems ligoniams sustiprinti — įleidžiant į jų kraujagysles.

Idomu tačiau, kaip kraują išlaikyti gyvą ir nesugedusį. Pasirodo, kad šiam tikslui yra naudojama konservuojanti medžiaga — Glycerolis. Ši medžiaga atšaldo kraują ligi 79 laipsnių Celsijaus arba 174 Farenheito. Tokie temperatūroje kraujas išsilaiko ilgus laikus gyvas ir nesugedęs. Toks kraujo laikymas vadinamas kraujo bankais.

Neseniai Edinburgho gydytojas dr. A. S. Parkes, Anglijos medicinos tyrinėjimų instituto direktorius, ištyrė, kad tokiu būdu galima konservuoti ir visokias sėklas — augalų ir gyvulių, o taipgi ir žmogaus.

Tokiu būdu galima sudaryti visokių sėklų sandėlius, kuriuos se galima išlaikyti visokių orų formoje, kurie, plaukiodami, ganizmo veisles išstisus šimtveiktų kaip nuodingos dujos. mečius, ir augalų ir gyvulių.

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta Vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoj. Apartmentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Florida, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 33290.

NELE MAZALAITĖ.

PAKELEJE

Iš kokio medžio padarytas šitas laivas, kad jis taip spindi mėnesienoj? O visos jo burės išskleistos, ir iš balčiausių drobės yra jos, ir iš tvirčiausio lino, o vėjas nėra varęs greičiau jokio laivo, kaip šitas. Iš tikrųjų, ką padarė mėnesiena, ji taip peršviečia laivo šonus, kad gali permatyti kiaurai iki dugno, gali regėti, kaip jo apačioje pradalgėmis gula vanduo, ir po vandeniu sklendo žuvis. Ji mato visą laivą, bet ji žiūri tiksliai į keleivį — ar ji gali į ką nors kitą žiūrėti, kaip tik į savo brolių? Laivo priešakyje stovi jis — ar tai ji nepažinti, šitokia mėlynomo akys tėra tiksliai vienos, ir tiksliai vieni tegali būti tokio tamsumo plaukai, ir jis stovi aukštas, truputį sulinkęs — ne, gali ir nebūti mėnesio, gali jai užrišti akis — savo brolių į pažines per visos žemės plotį. O jis čia stovi netoli, laivo priešakyje, ir laivas priplaukė uostą. Ir tada yra permestas tiltas, ir į laivą įžengia vienas pasitiktis atvykusiu, ir mėnuo dar skaisčiau suspindi ties jo galva — jis prieina prie to, kuris stovi laivo priekyje ir sako jam:

— Ko tu atplaukei? Tu tur būt, sumaišei laivus, mes tavęs dar nelaukėm.

— Nežinau, — atsako brolis, — nežinau, bet mane čia įleido. Matai, praėjo daug laiko, aš vis stovėjau prie jūros ir joks laivas manęs nepaėmė, joks laivas. Man ištraukdavo laiptus iš po kojų, kai norėjau užlipti. kartais aš jau stovėda-

vau ant denio, ir laivas pasijudindavo, mes visi, kurie keliauvome, mojomė iš džiaugsmo rankomis, ir staiga aš pamatydavau, kad vėl stoviu prie jūros ir laivas išplaukia. Ir pagaliau mane ir nuo jūros pradėjo vartyti, ir buvo taip šalta, ir aš pavargau. Ir aš buvau toks vienas, — sako jis ir balsas yra vaikiškas, ir jis prašančiai šypsojosi. — Ir šitas laivas mane paėmė.

— Dieve mano, — tarė ji ir sugniaužė rankas — buvo diena, ji sėdėjo virtuvėje, tarp jos pirštų gulėjo pilkas laiškas, ir jame tebebuvo parašyta tas pats, kaip prieš valandą, laiške buvo parašyta. — „Tavo brolis mirė“.

— Ne, — murmėjo ji, — ne. Jie meluoja ar apsiriko, nėra praėję pusantrų metų, kaip tu mane išlydėjai, kad tavęs sulaukčiau, tu buvai toks tvirtas ir linksmas, tu buvai viltingas ir kantrus. Kietas neteisingas įstatymas liepė tau laukti, o aš važiauvau, kad tau galėčiau padėti — aš važiauvau statyti tau tiltą, kalbėjom mes, — sako ji karčiai, bet ar tu manai, kad savo skausmu ir troškimu, kad ašaromis tai galėjau padaryti? Bet aš padarysiu, juk tu dar plauksi? Sakyk, tu dar gali plaukti, sakyk, kad tu lauki, sakyk — šaukė ji.

Bet jis negalėjo atsakyti — ji matė, kad jis kalba su tuo, kuris pasitiko jį — ano galva dar labiau švitėjo mėnesienoje, ir ji regėjo tos šviesos atšvaiste savo brolio veidą — ir jos širdis degė iš sielvarto ir gailėsčio, nes jis buvo labai pavargęs, o jo klausė:

— Ką tu čia atsivežei su savim — šitas ryšulys yra persunkus tavo rankoms, kodėl tu jį laikai nepaleisdamas?

— O, — tarė brolis ir jo balsas buvo mažas ir bailus, —

jūs nepykite, aš ten negalėjau baigti savo darbų ir pasiėmiau su savim, — ir jis dar stipriau priglaudė savo turta, tačiau tasai, kuris klausinėjo, pakėlė ranką ir ryšulys atsirižo. O, kaip staiga suskambėjo ir sugiedojo, tarytum visokia muzika buvo paberta čia, tarytum buvo paleista besimatė paukščių, ir brolis tyliai pasakė:

— Tai tiksliai dainos ir pasakos. — Tu atsiėmėi jas atgal į tėviškę, — prabilo tasai, kuris pasitiko jį, ir ištiesė ranką, globojančią ir šviesią, ir šviesa krito ant jos brolio veido, ir jis buvo toks nurimęs — jie ėjo abu iš laivo, o muzika ir paukščiai lėkė apskui juos — ir skambėjo ir giedojo viskas.

— Ach, ne—ji susiėmė galvą ir uždengė ausis—iš pilko laiško mušė bugnai, jie kartojo ir kartojo: „Rytoj jis bus laidojamas stovyklos kapinėse“.

— Ne, — dejavo ji — ne. — Jie nieko nežinojo, joks svetimas negalėjo to žinoti, ji turėjo pasiklausti brolių, ji šaukė jį vardu, bet jis buvo nuėjęs, ir regėjo kaip geso šviesios pėdos, kur jį buvo nusivedė. Net laivo nusivedė, jis buvo išvykęs naujon kelionėn, — niekas jai — negalėjo padėti, ji galėjo tiksliai sėdėti virtuvėje ir raudoti. Bet kai pakėlė galvą ji pamatė tiltą — ne, jai nepavyko pastatyti tokio, net mažo liepoto, bet šitas buvo tvirtas — reikėjo tiksliai nueiti atgal ir pamatyti, kad nebuvo jokio kapo, reikėjo paimti brolio ranką ir atsivesti. Ir ji pradėjo bėgti. Čia jau negalėjai eiti, reikėjo bėgti, ir ji kalbėjo: — Aš nesapnavau, kad nulūžo medis, nei sieloje girdėjau galandant dalgę — tu nemirėi. Argi aš to nebūčiau pajutusi, argi nenujaučiau, jog mes esame vieni

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aplinkraštis Nr. 4.

Visiems Lietuviams, Organizacijoms ir Atstovybės Skyriams.
Lietuviai:
1. Atstovybės Kanadoje pildymas.

- 2. Tautos Fondo Valdytojo atvykimas,
3. Kolonijose Atstovybės skyrių organizavimas,
4. Aukų lapams pristatyti terminas,
5. Susirinkimų ir parengimų organizatorių dėmesiui,
6. Atstovybės padėka.

1. Pasiūlius K. L. B-nės L. O. K-ui autos Fondo Valdyba prie V. L. I. Komiteto, patvirtino du naujus Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje narius: p. Domą Jurkų ir p. Petrą Adamonį.

2. V. L. I. K-o narys Tautos Fondo valdytojas prof. J. Kaminskis yra atvykęs į J. A. Valstybes. Ta čia proga jis ap lankys T. F. Atstovybę Kanadoje, Montrealyje ir lankys lietuvių kolonijas. Saryšy su tuo atstovybė prašo:

- a. Gerb. svečio apsilankymo proga supažindinti Kanados vi suomenę su VLIKO darbu ir Lietuvos padėtimi.
b. Sušaukti lietuvių susirinkimus ir ta proga paskatinti aukoti Tautos Fondui.
3. Planingėsiam lėšų telkimui kiekvienoje kolonijoje sudaryti T. F. Atstovybės skyrių.

D P Jaunimo vargai Vokietijoje

MATULIONYTĖ NOEGES.

Kai I. R. O. perdavė D. P. stovyklą vokiečių administracijai, tremtinių gyvenimas labai pasunkėjo; ypatingai opus pasidarė maisto klausimas. Daudelis šeimų, ypač kur yra mažų ir nedarbingų vaikų, pagrindinį maistą sudaro bulvės ir silkės; tik sėkmadienį mėsos gabalėlį bedarbiai D. P. tėvai gali patiekti savo išalkusiems vaikams. Tokio alkanos gyvenimo pasekmės vaikų sveikatai, gana liūdnos. Praėjusį pavasarį patikrinus D. P. vaikų sveikatą Hannoverio, Braunschveigo, Goettingeno ir Oldenburgo srityse buvo rasta, kad 80 proc. visų vaikų reikalingi sveikatos patarimai vasaros stovyklose. Be gydytojų patikrinimo pusei tų nusilpusių vaikų buvo paskirtas 4 savaitių vasaros poilsis su pagrintu maistu. Šių paliegiusių D P vaikų globą pasiėmė YMCA.

Neturėdama pakankamai lėšų YMCA kreipėsi į Voluntary Agencies ir vietinę vokiečių valdžią, prašydama paramos. Į YMCAos kvietimą gyvai atsiliepė World Federation Unitarian Service Committee, Friends Service Council ir Lan desregierung von Niedersachsen.

Harzo miškinguose kalnuose, prie gražaus ežero, netoli Clausthal'io YMCA pusrūčiū pastatė eilę palapinių ir jos iškart prisipildė. Šimtai išalkusių, išblyškusių ir nusilpusių DP vaikų iš visų pusių suplaukė į YMCAos atidarytą stovyklą, kad sustiprėtų ir sveikata atgautų. Net 9 tautybių atsirado vaikų; jų tarpe buvo kelaisdešimts ir lietuviukų. Pradžioje būdavo graudu žiūrėti, kaip išalkę vaikai pulte-puola prie stalo ir valgo, valgo... Bet jau po keleto dienų vaikučiai atsivalgydavo, atsigaudavo ir, pamiršę alkį, pagyvėdavo. Vaikų visos dienos laikas praėda-

PASIREIŠKIMAI OKUPOUOJE LIETUVOJE

8. Ar ir toliau tebevežami mūsų tautiečiai į Sibirą? Trėmimai į Sibirą nė dabar nėra pasibaigę, nors tokių masinių trėmimų, kaip kad seniau, jau nėra. Dabar užtat stengiamasi veikti slapčiau, tyčiau. Masiniai vežimai, ypač plačios apimties buvo 1948-49 metais. „Suožės“ visi sutvarkyti, pagaliau nemaža buvo išvežta ir tokių, kurie turėjo po du, tris ha. Daug išvežta į Krasnojarską, Irkutską, Kazacstaną. Pasiklausia (1949-50 m.) vežė „laisvu noru vykstančius iš baidančios Lietuvos kurti Sov. Sąjungoje kolchozų“. Išvežtieji pirmiausia turi dirbti prie misko darbu, upių, uostų, kolchozuose. Prie Volgos - Kuibysevo elektros jėganių ir kanalių dirba daugiausia kaimiai. Dėl tų išvežimų dar ir dabar rasi istisus ruožus, kur buv. ukininkų sodybos apie Siaulius, Gustonis ir kitur, stovi tuščios, iangai, durys apkaltos lentomis. Laukai apžėlę usnimis, lyg apie kokią Leningrą, kur taip pat istisais plotais pro traukimo langus matysi tik karkius, žoles, usnis.

11. Kaip eina rusifikacija? — Visur ji eina smarkiai. Rusai visur stengiasi užimti vis sas svarbesnias vietas, neat sižvelgiant į jų sugebėjimą. Vi sas gyvenimas taip sutvarkytas, kad rusai visur turėtų faktiškai patogesnę padėtį. Ypač 1946-47 m. į Lietuvą prigužėjo būriais išbadėjusių ir perbalusių rusų. Atvažiavo jie į mūsų tėvynę, kuri jiems rodosi esanti mažutė Amerika, tie siog aplipę traukinių stogus, prisikabinę ant vagonų durų ar pervažų. Nors tik su vienais marškiniiais, bet vis tiek visi veržėsi į Lietuvą, ypač į Klaipėdos kraštą ir Rytprūsius, kur jiems rodėsi, turės atsiverti naujas gyvenimas. Ir sulig jų atvažiavimu prasidėjo visokie plėšimai, vagystės, apgadinė jimai. Jie be jokių išimčių pjo vė žmones, atiminėjo lagaminus, nuvilkinėjo praevius. Taip elgtis iš dalies juos skatino ir jų tautiečiai, aukštesni bolševikų pareigūnai Lietuvoje, žadėdami už 500 červonų ar daugiau duoti vietą. O iš kur juos toks „biedniokas“ ims? Aišku, nebeliko kitos išeities, kaip pjauti kitus ir atiminėti iš jų pinigų. Vilniuj naktį nepraisie gatve dar ir dabar. 15—20 žmonių būna papjauti, užpulti, nuvilkti etc.

9. Kokie yra Lietuvoje judėji mo suvaržymai? — Yra ir tiesiogių suvaržymų, ir netiesiogių. Buvusios po karo trys zonos dabar jau panaikintos, bet į pajūrio ir pasienio zoną, lygiai, kaip ir į imonę ar fabriką be spec. leidimo pašalietis neįeis. Paprastai žmonės vis prie ko nors prireigistruoti, bolševikiškai tariant — „pritvirtinti“: prie kol. ūkio, fabriko, imonės etc. Jei nori pasitraukti iš vietovės, kur esi tokiu būdu „pritvirtintas“, be atleidimo dar reikia gauti spec. dokumentus, kad nebūtų pakeliui bėdos per visokias darbo ir saugumo kontroles. Į Rytprūsius jau reikia leidi mo. Lenkijos - Lietuvos pasienis saugojamas iš abiejų pusių. Šiaip vykstant, geriausia, jei kas turi komandiruotę. Be jos daug bėdos pridarys visokie tik rinimai: gal iš darbo pabėgai, gal šiaip esi koks „šnipas“. Ypač griežta kontrolė visu pajūriū.

10. Kaip atrodo lietuviškasis pajūris? — Bus daugiau. PRISIŪSTA PAMINETI. Lietuvos ūkio ATSTATYMO STUDIJŲ KOMISIJOS DARBAI. Šasiuvinis III. 1951 m. spalio mėnesio. Turinyje: Dipl. inž. N. Davydovo studija — Lietuvos durpynai ir jų energetinis įvertinimas.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRAŠOME APLANKYTI. 7730 Brodway St. (kampus 8 Ave.). Ville Lasalle. Telefonas: HE 0100

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal. Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys. Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos. Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien. TEL. LA 8621.

DAŽYKLA

SAV. JURGIŠ MERKYS, 251 St. John St. Longueil. Telefonas: 7578. Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas. 20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą. PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet

Alberto Norkeliūno Agentūroje MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000. Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių. 5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que. Telefonas: CI 2363

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI 2102 FULLUM ST. AMherst 0694

IVAIRIŲ MASINŲ—KARŲ TAISYMAS IMPERIAL AUTO COLLISION

G KERAITIS, Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sėkmadienius, nuo 8 val ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773. — Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Lietuvis laikrodininkas, turis ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6,30 val.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO. EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE. 2832 ALLARD TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaus tus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą. Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaissome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garentuojame. Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai. Lietuviai savininkai: J. Matulaitis, J. Kriaučeliūnas, A. Majauskas.

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC. 2244 W 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA. Aid Overseas, Inc. siūncia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų. Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. UZSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOI AIDA. 2 sv. kiaulinių taukų 1 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. salami dešros 2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek. 1 dėž. margarino (400 g) Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20 4 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 1 sv. kiaulienos mėsos Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus Siuntinys Nr. 6 A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60 B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70 Siuntinys Nr. 7 A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50 B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90 Siuntinys Nr. 10—\$6.40 2 sv. rūkytų lašinių Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 2 sv. marmelado 1 sv. deg. kavos 1 sv. šokolado 2 sv. kakavos 4 1/2 sv. cukraus 2 gabalai tualet. muilo Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50 5 sv. rūkytų lašinių 3 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 2 sv. kakavos 2 sv. šokolado 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 1 sv. kakavos 2 sv. cukraus Siuntinys Nr. 25 E. 9 sv. kiaulinių taukų \$ 5.25 C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00 Siuntinys Nr. 94 B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00 I. 5 sv. margarino \$ 3.70

DR. A. ŠAPOKAI ATSAKYMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

taže, patiekiant dr. Š. referato mintis. Taip pat norėčiau priminti, jog pasakiau, kad tai klausimas, kuriuo galima turėti įvairių nuomonių. Kadangi dr. Š. savo atsakyme pareiškia, jog ir jis netikės, kad vien religija mus gali apsaugoti nuo nutatimo, tai nežinau, kodėl jis mane puola ir jaučiasi užpultas. Tenepasivadina dr. Š. dėl to nuskaltėliu, nes jei jau eju prie tariamo protesto, tai tik jau ne prieš tikybą, kaip bereikalingą veiksnį lietuviybės išlaikymui, bet dėl kitos priežasties. Visa tai aiškiai nušviečia mano rašytame straipsnyje „Ar tikyba mus turi skirti“.

Dr. Š. ta proga kelia kitą diskutuotiną klausimą ir teigia, kad aš suabejojęs, ar nuosirdus mažlietuvių religingumas padėjęs juos apsaugoti prieš nutautimą, kartu patardamas man pasiskaityti mažlietuvių kun. Paupero tuo klausimu rašytus straipsnius. Malonu, kad dr. Š. sutinka su kun. Paupero straipsniais, bet gal. dr. Š. galvojo, kad pabijosiu priminti visiems žinomą faktą, kad veikiant stipriai germanizacijai, nežiūrint sakytojų veikimo ir mažlietuvių gilaus religingumo, nutautėjo nemaža dalis mažlietuvių, kurie šiandien visokių Kur-schat'ų, Szameitait'ų bei kitių pavaldė puola nenutautusius ir susipratusius Maž. Lietuvos žmones.

Jeigu dr. Š. manytų, kad gal aš nebemoku tinkamai įvertinti mažlietuvių sakytojų atliktų darbų lietuviybės išlaikymui, klysta. Bet tegul man leidžia ir čia būti kritiškam, jei žiūrėdamas iš politinės ir tautinės plotmės konstatuosiu, kad mažlietuvių tautinis atgimimo darbas yra ir nuo sakytojų nukentėjęs. Bet tas tarp kitko. Gal vėliau bus kada nors proga ir tuo klausimui pasisakyti. Bet jei dr. Š. mano objektyvumą ki taip supranta, jei jis galvoja, jog esąs „notariškas puolėjas“, jaučias malonumo pasireikšti ta prasme, kad būtinai iš baltos noris padaryti juoda, patariau, jei jam prieinama ir jis tuo domisi, pasiskaityti mažlietuvių tautinio atgimimo veikėjų rašytus prisiminimus.

Dr. Š. manęs klausia, nejaugi aš nuginčysiu, kad netikslu yra Lietuvą vadinti katalikiška kraštu. Nejaugi aš pulsiu ir mūsų poetus, kurie, aprašydami Lietuvą kaip kryžių ir rūpintojėlių šalį, vistiek Maž. Lietuvą laiką lietuvišku kraštu?

Aš nesuprantu, kodėl dr. Š. man tokį klausimą stato, nes savo straipsnyje nesu nieko panašaus iškęsęs, nei nuginčijęs. Jei dr. Š. prie kiekvienos progos randa reikalą visuo met pabrėžti, kad lietuva katalikiška, tai jo dalykas. Bent, mes, mažlietuvių, kalbėdami ar rašydami apie savo tėviškę — Mažąją Lietuvą, ką ir toliau taip vadinsime, nes nematome reikalo kiekvienam lietuviui ypatingai pabrėžti, kad, štai, ji protestantiška. Tačiau, jei dr. Š. šį tikybinių Lietuvos dalių skirtumą taip dažnai mini, štai ir aš galėčiau paklausti: ką jis tuo metu, kai mes,

jieškodami visokių tik galimų priemonių, stengiamės visus mūsų išblaškytus tautiečius jungti į lietuviškas bendruomenes, daugiau nori iškelti ir pabrėžti — mus visus vienijanti Lietuvos vardą ar mus skiriančią jos religiją?

Dar labiau nesuprantu, kodėl čia minimi mūsų poetai? Aš manau, kad jų kūriniai nei vieno iš mūsų nepateisina, kad įvairiais pareiškimais rūšiuotumėm lietuvių pagal jų tikybą ir pirmacilius ir antreilius tautiečius.

Dr. Š. man nurodo, kur nuvedas užsidegimas pulti katalikus nesiskaitant su gyvenimiška patirtimi. Jis nežina, kokią tremties stovyklų pakampių šūkius aš vadovaujasis, nes apie tai esąs gidrėjęs tik anti-katalikiškoje propagandoje.

Nors toks dr. Š. išsireiškimas ir duoda suprasti, kad nurodyčiau faktus, bet kaip jau savo straipsnyje buvau minėjęs, tai daug garbės mums neatneštų. Būdamas vienijimo, o ne skaldymo šalininkas, bet nerandu reikalo jų iškelti per laikraščius mūsų tautiečių kiršiniui. Bet, kad dr. Š. mano pasakyti sakini be rezervų del protestantiškos tautos dalies, klausia manęs dr. Š. „Aš negaliu pakeisti jo nuomonės, kad jis per spaudą su visais skaitytusi. Ta progatęgi jis man leidžia nušviesti vieną faktą, kaip įžaidžiami kitų tikybų tautiečiai, nenorint prisilaikyti rezervų.“

Paimkime, kad ir, rodos, toki menką faktelį. Prieš kurį laiką Montrealyje viena ponija perėjo iš protestantų į katalikų tikybą. Atrodo, nieko ypatingo. Pasirinkti žmogų tikybą, kurią nurodo jo sąžinė, kultūringame krašte niekas nedraudžia, nesmerkia, ar taiko kokių sankcijų dėl to. Man tik įdomu, kaip reporteris tokia žinutę patiekia skaitytojams ir kaip ji talpinama laikraštyje. Reiktų manyti, kad bent žinių skyrius, kad ir religinės pakraipos laikraščio kitų tikybų atžvilgiu yra tolerantas. Bet ne! Rasta reikalo ir ten skaitytojui pabrėžti, kad minėtoji ponija nutarusi žengti tikroju krikščionišku keliu“, kad dabar galėsianti bendrai siekti „vienintelės ir tos pačios tiesos“ ir pan. („T. Ž.“ nr.).

Ar čia reporteris tik ne per daug minčių perdavė, siekdamas pažeminti kitų lietuvių tikybą ir mėgindamas naujai įpiršti senai lietuviams persamą nuomonę, kad jie žiūrėtų į mus lietuvius nekatilikus kaip klaidatikius? Gi, pagaliau, mieli broliai katalikai, mes irgi netikime į kokius dangaus kūnus ar kitas žemiškas būtybes. Jeigu mūsų tikybos ir yra skirtingos, ar tai šiandien naudinga sėti tikybinių intolierancijų net paprastoj korespondencijoj? Be to religija yra kiekvieno žmogaus gilus sielos, jausmų ir ištikimų dalykas, kuris ne-reklamuojamas kaip paprasta prekė, nustatant jos kokybę.

Dr. Š. kartą rašė: „...Lietuvio niekas tiek nejaudina, kaip jo tikėjimo įžaidimas...“ („T. Ž.“ nr. 1. 49). Ar tik tuo, katin, nepasitvirtina, kad mes, nekatalikai, ne lietuvių? Tik lietuvis jaudinasi, jei jo tikėjim-

mas įžaidžiamas, vadinasi, mums „nelietuviams“ to nepri-dera. Įdomu, ant kiek dr. Š. mus lietuvius nekatalikų tikėjimo laiko naiviais, kad galvoja, jog tokių netolerancijos pa-sireiškimų nesugebame pastebėti?

Kuo derinasi nuosirdūs aprašymai, kad ir apie tuos mažlietuvius, jei pabrėžiama, „...kad katalikiškumas yra neatskiriamas lietuvių charakterio bruožas...“, kad „žaloti pilnutinį lietuviškumą“ reikėtų paneigti katalikišką bruožą, „...mus lietuvius iš kitų turi skirti katalikų tikėjimas...“ ir t. t. Tat ar yra ko stebėtis, kad toks nuolatinis katalikiškos dvasios persunktas tėvynės meilės skiepijimas sukūrė katalikišką, ypač ilaudies sluogsnį nuomonę, kad mes nekatalikai nepilni lietuvių?

Kaip tikybinių intolierancijos skiepijimas gali priversti prie fanatizmo ir kokių laipsnių jis pasiekia, galima pastebėti ir pasaulinėje spaudoje. Kaip pavyzdį paimsiu tik vieną faktą, sakysim, kad ir tuos pačius airius, kuriuos dr. Š., kalbėdamas apie nutautimą, pastatė pavyzdžiu. Š. m. spalio mėn. Londoneryje, Š. Irijoje su-streikavo 200 „Claudy“ fabriko darbininkų, reikalaujamos atleisti tūlą Cicilia Reyby, o būtent todėl, kad ji perėjo iš katalikų į protestantų tikėjimą. Atvykusiems korespondentams ji pareiškė, kad darbininkės ne iš asmeninių priežasčių reikalauvo ją atleisti, bet todėl, kad jos vyras protestantas, o ištekdama perėmė vyro tikybą („M. Star“ š. m. spalio 3 d.).

Nemanau, kad panašūs įvykiai mūsų tarpe prisidėtų prie darnaus gyvenimo ir pasitarnautų lietuviybės išlaikymui. Mieli broliai katalikai, mes prašome, mūsų nesibijoti. Mes lietuvių protestantai, būdami mažoji tautos dalis, jūsų tikybą ir nepakenkime, net nemanome nieko panašaus daryti. Todėl nepašykstėkite ir mums priderančių žodžių bent

Redakcija, davusi galimybę pasisakyti abiem pnsėms, laiko diskusijas baigtomis o nuo savęs nori pridėti sugestiją, kad visi lietuvių, kokių tikybų jie bebūtų, kad vieni kitiems būtų tolerantiški, gražiai sugyventų ir nuosirdžiai dirbtų savo tautos ir tėvynės labui. Dauryti. Todėl nepašykstėkite ir mums priderančių žodžių bent

Estiška kailių prekyba siūlo Tamstoms gražius, aukštos kokybės

Kailinius paltus

fabriko kainomis. Galima ir išsimokėjimui. Atsilankykite ir įsitikinsite.

Darome taip pat pataisymus perdirbimus.

Kailininkas A. KOTKAS.
1481 Bishop St., Apt. 3,
Montreal. Tel. BE 4075.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkėms lietuviams!
Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVEJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Už 5 dol., nauja farma

Pabaiga.

Lengvatos nelaimės atveju.

Būti pripažintu tinkamu žemei gauti reikia būti nejaunesniam, kaip 18 m. Moterys turi lygias teises su vyrais, bet vyras ir žmona gali gauti nedaugiau kaip pusę sekcijos (320 akrų).

ten, kur jau taktas ir tolerancija to reikalauja. Mes už tai jums visuomet būsimė dėkingi. Kurkite katalikiškas organizacijas, laikykite jūsų iš tėvų paveldėtą dvasios turtą, savo per šimtmečius paveldėtą Dievo garbinimo formas, papročius ir panaudokite tą visą prieš nutautimą čia svetimųjų jūroje. Už tai tik pikti apšauks jus nuosirdžiai, o sąmoningai jus tik pagirs, stengsis jums net pasiekti ar iš jūsų pasimokyti. Tačiau vieno mes prašome, nekurkite ant tikybinio pagrindo tėvynės meilės monopolio ir nepastatykite panašiais pareiškimais mus, lietuvius, nekatalikus, ir abejonę — ar mes iš viso dar esame letuviai. Aš manau, kad mes esame per maža tauta, kad galėtume pasivėlyti lietuvių vertę įkainuoti pagal jo religiją.

Būdami tolerantiški, jūs mums taip pat padedate mūsų sunkioje kovoje prieš nutautimą. Senieji mūsų priešai, kas liečia religinius skirtumus, skleidė savo propagandą beveik tuščiomis rankomis, tat neleiskime, kad šiandien, tęsdami savo nelemtą darbą, jie remtųsi nusipelnusiųjų Lietu- vai asmenybių pareiškimais.

Redakcija, davusi galimybę pasisakyti abiem pnsėms, laiko diskusijas baigtomis o nuo savęs nori pridėti sugestiją, kad visi lietuvių, kokių tikybų jie bebūtų, kad vieni kitiems būtų tolerantiški, gražiai sugyventų ir nuosirdžiai dirbtų savo tautos ir tėvynės labui. Dauryti. Todėl nepašykstėkite ir mums priderančių žodžių bent

dirbamos žemės.

Kitos sąlygos yra tokios pat, kaip ir seniau buvo statomos. Pav., toks asmuo turi gyventi savo ūkyje arba netoliau kaip per 3 mylias nuo jo nemažiau kaip 6 mėnesius per metus. Penkerių metų bėgyje jis turi pasistatyti gyvenamą namą, vertą nemažiau 500 dolerių. Bet jis gali turėti ir kitur gyvenamą vietą, kuri turi būti tačiau netoliau kaip 3 mylios nuo jo farmos. Kasmet turi būti nuvalytos nuo medžių ir išplėtos tam tikros sritys: ketvirtyje sekcijos per pirmuosius ir antruosius metus po 5 akurus, trečiais ir ketvirtais metais po 10 akrų, penktais ir šeštais metais visai nereikalaujama; septintais ir aštuntais metais po 15 akrų ir devintais metais 20 akrų.

Kol neįsigijęs nuosavybės dokumentų (title), naujakurys nemoka jokių mokesčių. Jei žemę gaunant į nuomą (lease) joje visiškai nėra kultivuojamos žemės, tai per pirmuosius trejus metus nereikia duoti jokios duoklės grūdais. Po to laiko naujakurys moka vieną aštuntadalį derliaus nuo ploto, kurs pagal sutartį yra reikalingas užsėti. Pavyzdžiui, jei plotas reikalingas apšėti, yra numatytas 480 bušelių derliaus, bet naujakurys yra pasėjęs tiek, kad jis gauna 1500 bušelių, tai jis vistiek valdžiai teturi duoti 60 bušelių, tai yra aštuntąją dalį nuo 480 bušelių. Visa kita yra visiškai jo. Jei derlius neužderėjo, tai visiškai nereikia duoklės mokėti. Jei naujakurys gauna kito apšėto ūkį su jau apdirbamu žeme plotu, tai per pirmuosius 10 metų jis turi duoti duoklės vieną ketvirtadalį nuo tos ap-

Lengvatos numatytos netikėtiems įvykiams, kaip susižeidimas, liga, ar mirtis. Jei kokia nelaimė neleidžia naujakuriui vykdyti savo pareigų vienus metus, žemės ūkio ministeris turi teisę suteikti jam „pa sigailėjimo sprendimą“, leidžiamas jam pasveikti arba kitaip „atsistoti į kojas“, neprarandant savo žemės. Naujasis žemės parceliacijos įstatymas (homesteading bill) yra pirmoje eilėje žmoniškas dokumentas.

Parceliacija jau vykdoma.

Dabar jau pradėta dalinti Mėlynių Kalno (Glueberry Mountain) sritis yra apie 25 mylias nuo vienintelio geležinio kelio. Edmontonas, matuodamas vieną ketvirtadalį nuo tos ap-

Nukelta į 9 puslapį.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išcina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliškių medžiagų. Darbas atliekamas

SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskos)

SAV. JUOZAS LAURINAITS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longeuil. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

HAMILTON

SUSIRINKIMUI BESIARTINANT

Po ilgesnės pertraukos KL mi mokymo darbui, nes mokyk B. Hamiltono apylinkės Valdyba šaukia visuotinį susirinkimą lapkričio 4 d. Po paskutinio susirinkimo įvykusio gegužės mėn. iškilo visa eilė naujų problemų. Pati svarbiausioji tai sunormavimas santykių su centriniu LOK Montrealyj. Iki šiol Hamiltono Bendruomenė nėra pripažinta centro ir spaudžiama santykius normuojant grįžti prie LOK.

(Tai yra neteisingas aiškinimas. Centrinis LOKas Ham. bendruomenės organizaciją pripažįsta, bet kadangi yra daugiau organizacijų, tai reikalauja pagal taisyklės sudaryti Aloką, kuris turi vykdyti KLB organizavimą. Red.)

Hamiltonui, kaip didelei ir gyvai pasireiškiančiai kolonijai svarbu vieną kartą priėti darnų bendradarbiavimą su centriniu LOK.

Taip pat valdybos kadencija pasibaigia ir šiame susirinkime bus naujos rinkimai. Ta proga reikalinga iš anksto pagalvoti, kad ir valdyba būtų išrinkti asmenys nusiteikę rimtai ir pozityviai dirbti.

Atsiras ir daugiau įvairių klausimų, kuriuos teks išsiaiškinti ir išdiskutuoti susirinkime. Svarbiausia visų pareiga skaitlingai dalyvauti, nes bus sprendžiami svarbūs klausimai ir nuošaliai pasilikti negalima.

ŠEŠTADIENIO MOKYKLA DIRBA.

Vysk. M. Valančiaus vardo šeštadienio lietuvių mokykla savo mokslo metus pradėjo rugsėjo 8 d. ir dabar darbas vyksta pilnu tempu. Šiais mokslo metais pamokas lanko 78 vaikai, kurie suskirstyti į penkis skyrius. Normalų darbą trukdo patalpų stoka, nes šiemet padaugėjus vaikų skaičių ir įkūrus penktą skyrių nebeužtenka turėtos klasės. O iš tos mokyklos, kurios patalpas naudojamasi prašomų papildomai klasių negauta. Tuo būdu šiemet naujai sutikę dirbti mokytojai nėra pilnai panaudojami.

APSIVĖDE

Spalių 20 d. šeimos židinį sukūrė Kazys Bagdonas su Elena Rengvičiūte. Jaunasis aktoringai reikšėsi visuomeninėje veikloje ir bendradarbiavo spaudoje.

Vestuvių puota vyko „Dainavos salėje, kurioje dalyvavo didelis būrys draugų ir pažįstamų. Jauniesiems linkėtina laimės šeimyniname gyvenime ir taip pat nenutolti nuo visuomeninio darbo.

Jl. Di.

LANKĖSI VYSKUPAS.

Spalio 24 d. Hamiltono lietuvių bažnyčią lankė Britų Kolumbijos vyskupas. Jisai buvo atvykęs į svečius pas Hamiltono vyskupą. Hamiltoniečiai esant užimtam, jis vizitavo lietuvių bažnyčią ir pasakė gražų pamokslą, užjaučiantį lietuvius. Paminėjo, kad reikia mokytis anglų kalbos, bet nepamiršti ir savo tėvų kalbą bei pa proto. Ta proga nemažam skaičiui asmenų suteikė sutvirtimo sakramentą.

Pamaldų metu giedojo neseniai įsisteigęs lietuvių choras. N. S.

PADĖKOS

Didžiai dėkingi esame Montrelio lietuvių visuomenei už nepaprastai iškilmingai, gražiai ir puošniai suruoštą trikgubas mūsų sukaktuves. Neaprašta įspūdį mums padarė ir giliai sujaudino daugybė visuomenės, gražiai papuoštoje salėje prie turtingai paruošto stalo ir šiltas mūsų sutikimas, kurio niekada mes neužmiršime visą mūsų likusį gyvenimą.

Turime garbę padėkoti iniciatoriams M. ir J. Leknickams ir visam labai daug ir nuoširdžiai pasidaravusiam rengimo komitetui — Br. Dikinienei, V. Keturkaitei, p. Pakštiekienei, St. Kešgailai, M. Juodvir-

šui, K. Andruškevičiui, J. Knystautui, K. Lukui ir J. Lu košiūnui; G. Rukšėnui vedusiam visą vakaro programą; sveikinusiems žodžiu — komiteto vardu J. Leknickui ir S. Kešgailai, drauge įteikusiam puikų dail. J. Akstino darbo adresą, KLB-LOKO pirm. P. Juškevičienei, KLCT — K. Andruškevičiui, T. F. ved. M. Arlauskaitei, bendradarbių vardu K. Otto, Montrelio ALOK dr. H. Nagiui, LAS Montrelio sk. pirm. J. Lukoševičiui, LDTK — A. Dikiniui, „Šviesos“ J. Parojui, DLK Vytauto klubo prezidentui D. Norkeliūnui, L. Balzarui; dovanas dovanojusiems — Montrelio visuomenei už puikų Philips radijo aparatą ir piniginę dovaną, Toronto LVLS-gos kuopai už piniginę dovaną, už daiktines dovanas — C. ir J. Indrelėms, B. Indrelytei, J. ir B. Sriubiškiams (Toronto), M. ir J. Leknickams, V. Keturkaitei, J. Rukšėnienei, J. Šipelienei, B. Dikinienei, B. Rupšienei, V. Žemelytei, S. Gamp-Mašalaitėi, V. Girinienei, B. Pūkelevičiūtei, L. Stanevičiūtei, V. Otieni, p. Daugėlavičiui, B. Katiui, A. ir J. Knystautams ir P. Juodeliui; sveikinusiems raštu — Gen. Lietuvos konsulai N. Y. J. Budriui, broliui A. Raciborskui, A. ir dr. Deveniams, B. ir A. Novickiams, O. ir J. Audėnams (USA), E. ir A. Frenzeliams (Oakville), E. M. Chinams, E. ir J. Skaržinskams (SSM), V. Grigaitienei,

Didelis pasirinkimas iš 45 tabako ūkių

Pav.:	\$ 7.000	įmokėti—50 akrų, teisė auginti 18 akrų, pilnai įrengta su trakt. — \$ 28.000
\$ 8.000	įmokėti — 67 akr., teisė sodinti 20 ak., trakt. ir visas įrengimas — \$ 30.000	
\$ 10.000	įmokėti — 98 akr., teisė sodinti 32¼ akrų, traktorius ir kt. mašinos — \$ 37.000	
\$ 15.000	įmokėti — 146 akrai, teisė sodinti 38 akrai, 6 kilnos su alyva labai geri visi pastatai, traktorius, štimeris, kombainas ir kt. maš. — \$ 65.000	
\$ 20.000	įmokėti — 205 akrai, teisė sodinti 68 akrai, 7 kilnos, 3 barnės, 2 gyvenami namai, garadžius 2 mašinoms, traktorius ir visos reikalingos tabakui auginti mašinos (Mount Bridges distrikte) — 68.000	

Kreiptis: **STAN. AUGUSTINE JR. Real Estate agent. TILLSONBURG, R. R. 4. Telefonas 602. R. 2.**

Remi Hoornaert Real Estate Broker. Tillsonburg, Ont.

Už 5 DOLERIUS FARMA.

Atkelta iš 8 puslapių. Aplankant keliu, yra apie 380 mylios atstu. Planuojamas naujas plantas nuo Whitecourt iki Valleyview, kuris jau išmatuotas pereiną žiemą, ta atstumą žymiai sutrumpins.

Hines Greek, 30 mylių į šiaurės rytus nuo Blueberry Mountain, ir Battle River apie 100 mylių dar toliau į šiaurę aukštesniojoje Peace River srityje, taip pat įeina į tuojau pradėdamų parceluoti žemių kevičiūtei, ponams — Salalai, Trumpai, Kandžiauskui, Joneliui, Paukštaičiui, Šipeliui; p. K. Lukui už didelį patarnavimą su automobiliu; visiems sveikinusiems asmeniškai pobūvio metu ir susitikimų progomis, pavardžių tačiau neįmanant suminėti.

Visiems, visiems didelis ir nuoširdus mūsų ačiū. Elzbieta ir Jonas Kardeliai.

vyriausybės planą. Aplankant Fort Vermillion koloniją, kuri iki šiol skaitėsi tolimiausia Albertos apgyventa vieta, Battle River projektas nuties tos provincijos ūkininkaujamas sritis dar toliau ir šiaurę, tačiau ši sritis numatoma pradėti dalinti ne anksčiau kaip 1953 metais, kadangi ten reikia dar atlikti žemės matavimus, dirvožemio tyrimus ir tt. Kiekviena naujai atidaroma kolonijos sritis apims maždaug po tris miestelius ir sudarys galimybę įsikurti po apie 200 naujų kolonistų ir jų šeimų.

Šios turtingos, viskuo aprūpinančios Peace River srities blokas yra lyg ir visai atskira provincija. Peace River krašto gyventojai turi savo žymiai skirtingą folklorą ir socialinio gyvenimo papročius. Eilė žymių rašytojų yra ėmę temas savo veikalams iš Peace River krašto. Pereito karo metu šios Taikos upės krašto savanorių karių nuošimtis buvo didesnis nei kurios kitos Kanados dalies. Bet karui pasibaigus ko ne visi grįžo vėl į savo „tolimąją šiaurę“.

Dvidešimt penkios mylios nuo geležinkelio jiems čia nieko nereikia. Žemė čia lengva nuvalyti nuo krūmų, lietas yra pakankamai, piktžolių ir dirvožemio pūgų (soil drifting) čia niekas nežino, ir, kaip vietiniai ūkininkai sako, čia visuomet gali būti tikras, kad derlius bus geras. J. Pr.

Lietuviškoje

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai salonių, sofų, fotelių. „St. Louis Textiles“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

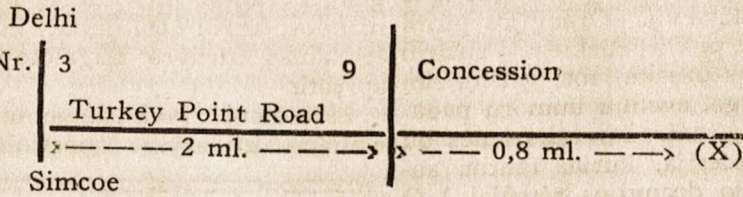
Didžiausias pasirinkimas atstovybė — pardavimas gatavų minkštų baldų (per 500 vienetų), matrasų, vaikams lovelių tisiog iš faebriko sandėlių.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

FREEMAN & NEWTON Real Estate Brokers, Simcoe, Ont.

Didžiausias šioje apylinkėje tabako farmų pasirinkimas su neaukštu įmokėjimu grynais. Kreipkitės į mūsų bendradarbi, **JUOŽĄ ZEMAITĮ**, gyv. R. R. 6 Simcoe, Ont. (tab. farmoje).

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS. ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS. SKUBUS PATARNAVIMAS. Specializuojus užsakymais paštu (mail orders) iš visų Canados ir JAV vietovių. Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

PRITYRĖS EUROPIETIS SIUVĖJAS

K. STRAZDINS

priima vyriškų ir moteriškų drabužių užmus ir pataisymus. 4858 Jeanne Mance, Montreal. TEL. CR 3668. Skambinti vakarais po 6 val. (kalba latviškai, vokiškai, rusiškai)

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių! A. PAULAITIS Importe - Exporte. Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SAJON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT. Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon). 2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle. Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS. ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO 899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438. SAV. J. KAMICMAITIS. PATARIMAI VELTUI.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

DOMINION AGENCIES BUREAU 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgas laikas, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų parjos bažnyčios) GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ. Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti. SAVININKAI BR. JOCAL

MONTREAL

VISŲ ŠVENTŲ ŠVENTĖ IR VĒLINĒS MONTREALY.

Lapkričio 1 d. yra Visų Šventųjų minėjimo diena, o lapkr. 2 d. — Vēlinēs.

Lietuvoje šios dvi dienos turi tradicines formas, ypač gedulingai iškilmingos Vēlinēs, kada žmonės lanko kapines ir prisimena savo mirusius.

Vēlinių dieną minios žmonių užlieja kapines; ant kiekvieno kapo sužiba žvakės; kiekvienas kapas papuošiamas gėlėmis; giedamos gedulingos giesmės. Nėpaprastą vaidžū Vēlinių kapinės daro vakarą, naktį, kai tūkstančiai šviesų kyla nuo jų ir mirga, žiba ir žaidžia šešėliais. Žmonės prisimena savo tėvus, gimines, draugus, pažįstamus ir meldžiasi už jų vėles.

Čia, Kanadoje, lietuviai ir kapinėse neturi net savo kapelių. Darbo sąlygos neleidžia dažnam nueiti į kapines. Bet už tai Aušros Vartų parapijos bažnyčioje lapkričio 1 d. iš ryto 8—10 val. bus Visų Šventųjų pamaldos, o vakarą 8 val. bus Vēlinių minėjimas — gedulingos pamaldos, kurių metu op. sol. E. Kardelienė giedos gedulo momentų pritaikytus kūrinis — J. Raffo De profundis ir Maldą už mirusius, vargonuojant St. Gailevičiui, giedos p. Stravinskaitė ir p. Bačinskas.

RUOŠIAMASI NAUJŲ METŲ SUTIKIMUI.

Kadangi Montrealy labai sunku gauti geresnę salę, tai KLCT iš anksto pasirūpino gauti salę Naujų Metų sutikimams. Tai yra labai graži ir jauki Bowling Academy salė Verdune, kur galima bus labai jaukiai ir gražiai sutikti Naujuosius 1952 metus.

KLT MONTREALIO SK. SUSIRINKIMAS.

K. L. T. Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas šaukiamas š. m. lapkričio mėn. 11 d. 3 val. pp. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

Galima ir su maistu. 2549 Montgomery. Tel. GI 1527

DIDELIS KAMBARYS

išnuomojamas dviem viengungiams arba vedusių porai su teise naudotis virtuve, tarp Prince Arthur ir Pine Ave. Teirautis kiekvieno dienos metu 3674 Drollet.

IŠNUOMOJAMAS

vienas ar du kambariai 3805 Arcade St., Montreal. Teirautis pas L. Jaugelį telefonu PL 7588.

REIKALINGA MOTERIS

ar mergina namų ruošai. Atskiras kambarys, prausykla, gerroje šeimoje, su geru atlyginimu. Teirautis tel. EX 1388.

PARDUODAMAS SKLYPAS

(25X96). Teirautis 6903 Marzin St., Montreal (Ville Emard). Tel. TR 5535.

TURĖDAMAS TUOJ IŠVYKTI,

perleidžiu 3 kambarių butą ant rame aukšte su baldais už \$ 500.00.

Teirautis 1932 Iberville St., Montreal.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

Šį šeštadienį, lapkričio 3 d., Aušros Vartų Parapijos choras 7 v. pp. parapijos salėje ruošia

VAKARIENĖ

Bus skanių valgių, gėrimų, loterija, dainos ir šokiai.

Šokiams gros „Melodija“.

Ižanga \$ 1,25.

Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Choro Valdyba.

LAPKRIČIO 4 D., SEKMADIENĮ, 6,30 VAL. vak.,

lenkų salėje, 62 Claremont St., muziko Br. Budriūno vadovaujamas DETROITO VYRŲ KVARTETAS, sėkmingai pasirodęs JAV valstybėse, PIRMĄ KARTĄ KONCERTUOJA TORONTE.

Programoje lietuvių ir tarptautiniai kūriniai. Visa Toronto ir apylinkės lietuvių visuomenė maloniai kviečiama skaitlingai dalyvauti. Bilietus prašome įsigyti „Tulpės valgykloje arba sekmadienį po pamaldų liet. parapijos salėje.

Toronto Lietuvių Dramos Mėgėjų Grupė.

MŪSŲ SPORTAS

SĖKMINGAS SĄSKRYDIS

Spalio mėn. 27 ir 28 d. Toronte prarastos sporto varžybos susilaukė didelį pasisekimą: iš JAV atvyko net 4 klubų atstovai, būtent: Chicagos „Perkūnas“ ir „Ateitis“, Clevelando „Žaibas“ ir Detroito vyrų krepšininkai. Kanadiečiai atstovaujami montrealiečių, hamiltoniečių ir pačių šeiminkų vytičių.

Šeštadienio susitikimuose buvo staigmenų ir gerų kovų. Stalo tenise Ontario meisteris Pr. Gildys, pasiekęs pusfinalį, nelauktai iškrito prieš G. Paltaroką (Hamiltonas). Šiose varžybose laurai pateko į svečių čekigiečių rankas, kurie atvykę su didele ekskursantų palyda, turėjo nuolat triukšmingą paskatinimą.

Nelauktai neatvykus Čikagos šachmatininkams, buvo prarastos draugiškos rungtynės tarp estų ir lietuvių komandų.

Varžybose dalyvauja ir didokas moterų skaičius, kurių komandos atvyko iš JAV.

Krepšinio fronte montrealiečiai ištraukė palankius burtus ir savo pusėj be didesnių kliūčių iškopė į baigmę. Kitoj pusėj supuolė stipriosios Chicagos „Perkūno“ ir vytičių komandos, kurių susitikimas bus lemiamas turnyro nugalėtoju spresti.

Šeštadienį įvykusiame oficialiame atidaryme sportininkai

VILNIAUS RADIJA

Jei šaunūs vardai — šaunios ir paš. žolės.

Agr. St. Stripaitis Joniškio rajone metėsi į pašarinių žolių sėjomainų darbus. Anksčiau pašarinėms žolėms Lietuvoj vietos nebuvo, bet dabar jis laisviausia jas augina ir ne bet kokias, bet vienmetes, dvimetes, trimetes ir keturmetes. Kol kas žolės sėjomainų kultūra labiausiai pasižymėjo Stalino, Lenino, Kyrovo, Auroros, P. Cvirkos, V. Kapsuko vardu kolchozų sėjomainos brigados. 616 ha dydžio Stalino kolchozas iš „pašarų bazių“ keliamas ir viršų. Kiek blogiau nusiteikę Priekulės rajono, irgi Stalino vardu, kolchozininkai, nes kalbos apie karą trukdė darbo našumą. Bet toks kolchozininkas Balsys sušauktiems gyventojams paaiškino, kad kam kam, bet priekuliškiams amerikiečių bijotis nėra pagrindo. Kalbą pagrąžino amerikiečių adresu siunčiamais keiksmiais. Anykščių rajone, atrodo, reikalai pušėtini. Ten kolkas visur pirmauja Červenkovskio vardo kolchozas, o jį vejasi Gėrybės

MŪSŲ LIGONYS

P. Samuolienė Victorijos ligoninėje sunkiai tebeserga, kovoja su mirtimi. P. A. Piliptaitis perkeltas į centrinę General ligoninę, kame jam padaryta rankos operacija: nuimtas kairosios rankos mažasis pirštas, kiti apsdinti oda.

Jau ilgesnis laikas kai serga p. Bakanavičienė, kuri gydosi namie. Ligoniams linkime greipasveikimo.

BESIKLAUSANT.

ir T. Lietuva kolchozai. Bendrai emus šią žiemą ne vien gyvuliai „sotūs žiemos šiltuose tvartuose“, bet ir kolchozininkams šis-tas liks. Pavyzdžiui, yra kolchozų, kurie pajėgę darbininkams gana aukštas premijas išmokėti: 132 svarus grūdais, 6 kg kitais ūkio gaminiiais ir po 600 kapeikų pinigais.

P. Cvirkos obuoliai verti tūkstančių.

P. Cvirkos vardo Vilkijos raj. kolchozas numojo ranka ir privačius vaisinius sodus, tuomet beliko juos pavadinti „visuomeniniais“. Ir gerai padarė, kitaip kas būtų iš jų suskaičius tuos 50.000 rublių, gautus už vaisius.

Ir mokytojai domisi grožine literatūra.

Vilkaviškio vid. mokyklos mokytojai nusipirko už 1600 rub. Stalino raštų. Jie taip pat domisi ir grožine literatūra. Kompartijai iš mokytojų pradeda patikti Ašmonienė, Arbutaitė, Bielevičius ir dar vienas. Žiezmaruose mėto akis į gyd. Matulskienę, agronomą Dagį; įdomus ir zootechnikas Daunoras. Tauragės staliai, Stendaras ir Popov'as nepaprastai brangūs žmonės, nes metinių normų nepripažįsta: laipioja po 1953 metų skiedras. „Virš gra fikos“, po dvi normas. Elektros skaitliukų fabrikas Vilniuje gamina skaitliukus. 50.000 skaitliukų pasiuntė į Stalingradą, Sverdlovską ir Kijevą, o už juos gaus Stalino raštų, kurie miestą apšviest geriau už elektros šviesą. Bet N. Vilnios stalybininkų cecho dalydėms „lux ex oriente“ reklamas laiko nelieka, nes juos įpareigojo vietoj vieno du namus statyti ir skubiausiai krauti į traukinus. Beje, traukiniai Lietuvoj pavaduoja kompasus. Paklydai, tai dairykis traukinio: kur pilnas važiuoja — rytai, kur tuščias — vakarai.

Iškylauti labai naudinga Mokslų Akademijos Liet. Li-

TORONTO

DIEPHOLZO GIMNAZIJOS RĖMIMAS.

Vienintelė laisvame pasaulyje lietuvių gimnazija susilauks realios paramos ir iš Toronto lietuvių.

Pagal Toronto Ap. LOK šių metų pradžioj išsiuntinėtus visoms organizacijoms aukų lapus buvo surinkta vienkartinė aukų 327,75 dol.

Be to, gimnazijos išlaikymui pasižadėjo kas mėnesį mokėti šie asmenys:

Po 1 dol.: Alonderis Antanas, Anysienė Valerija, Barauskas Kazys, Bersenas Juozas, Bumbulis Antanas, Dragašius Juozas, Gaižutis Jeronimas, Grigaitis Kęstutis, Jucys Aleksas, Juodišius Vytautas, Kačauskas Gediminas, Kuolas Augustinas, Lelis Petras, Liutkus Klemensas, Pundzevičius Audrūtis, Simonavičius Jonas, Sinkevičius J., Stepaitis Herbertas, Skirgaila Vladas, Tamošauskas Liudas.

Po 2 dol. Narusevičius Vytautas ir Šadeikis Bruno.

Po 5 dol. „Dainos“ grupė ir Ribskis M.

Šių mėnesinių įmokėjimų su rinkimui ir išsiuntimui Toronto ALOK pavedė M. Liet. Bičiulių D-jos Toronto sk. kuris tuo reikalau daugiausiai suinteresuotas.

Todėl prašome gerbiamus gimnazijos rėmėjus ateity savo mėnesines aukas įmokėti M. k. nepadėję. Vyskupas padarė sprendimą parapiečių naukui Aug. Kuolui 143 Claremont Str., tel. EM 4-1581 arba Vald. nariui E. Liaudinskis nei 311 Crawford Ave, tel. LLklebonui. Jonas J. Juškaitis.

8640. Taip pat ir kiti valdybos nariai gali šias aukas priimti.

MLBD Toronto sk. Valdyba.

MIRĖ JUOZAS PILKAUSKAS

Netikėtai New Toronte mirė visuomenininkas ir didelis spaudos draugas Juozas Pilkauskas, be kitų, visą laiką buvos“ platintojas ir bendradarvos“ platintojas ir besndradar bis.

Lietuviškoji visuomenė apgailestauja šią netikėtą mirtį. Velionis paliko šeimą: žmoną Juliją su dviem sūnumis — Jonu ir Robertu.

Užuojauta šeimai ir apgailestavimas šio rimto ir kultūringo žmogaus netekus. Kor.

VYSKUPAS PAKLAUSĖ PARAPIEČIŲ PRASYMO.

Kova tarp vienos Toronto parapijos klebono ir jo parapiečių, jau prieš kurį laiką buvo užbaigta. Šventojo Barnabo parapijos nariai, nepatenkinti klebono Garbuto šeiminkavimu per kelis metus, buvo užvedę jam bylą ir prašė vyskupo jį pašalinti nuo ėjimo pastoralinių pareigų jų bažnyčioje.

Dvasiški visomis išgalėmis priešinosi savo parapiečių valiai ir samdė advokatus savo apsigynimui. Bet tas niemėnesines aukas įmokėti M. k. nepadėję. Vyskupas padarė sprendimą parapiečių naukui Aug. Kuolui 143 Claremont Str., tel. EM 4-1581 arba Vald. nariui E. Liaudinskis nei 311 Crawford Ave, tel. LLklebonui. Jonas J. Juškaitis.

Neužmirštamam, Brangiam Tautiečiui

A. A. JUOZUI PILKAUSKUI

mirus, kartu liūdėdami, jo žmonai Julijai ir sūnums Jonui ir Robertui, reiškiamo širdingiausią užuojautą. Januševičių šeima.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas prityrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos univeristetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

KAS PATIRTA New YORKE

(Atkelta iš pirmo psl.)

tikimų šaltinių, kurie yra tiksliau patyrę apie minėtus pasikalbėjimus.

Galiu čia pridurti dar žinių, kad VLIKO spalio 13 d. posėdžio nutirimas, New York gautomis žiniomis, nėra visai aiškus. Bent jis gali būti dar visai aiškinamas. Viena tačiau aišku, kad Lietuvių Fronto patiekto rezoliucijos buvo aiškiai nukreiptos prieš susitarimą. Maža to, kaip čia gana plačiai ir atvirai kalbama, tūla telegrama kaip tiktai buvusi L. F. išprašyta paremti prašytojui, kuris dėjo visas pas tangas, kad susitarimas nebūtų patvirtintas. Todėl taip keistai ta telegrama nuiteikusi VLIKO komisijos narius, kurių tarpe vienas didžiųjų vaidmenų vaidinęs ir dabartinis pranešėjas New Yorke prof. J. Kaminskas.

Kaip čia spėliojama, susitarimas reikia laikyti nepasiseku siu, o tuo pačiu ir VLIKO santykiai su diplomatais netenka ir tų saity, kurie buvo ligšiol. Tai jau yra apgailestinas reiškinys. Kas už jį bus atsakingas? — tur būt klausia ne vienas Jūsų kor.

kitų apylinkių lietuvių. Atvykę nesigailėsite, nes čia, būsite vispasiškai parengti žiemos šalčiams.

Pradžia 6 val. vakaro.

St. Catharines L. O. K.

Pranešimvi

PARUOŠIMAS ŠALČIAMS.

1951 m. lapkričio 10 d. St. Catharines L. B. L. O. K. ruošia žiemos šalčiams sukurti pūkų pasilinksminimą — šokius, kurie įvyks Ukrainiečių salėje, kur pilnas važiuoja — rytai, kur tuščias — vakarai.

Kviečiami visi St. Catharines, Wellando, Hamiltono, Toronto, Niagara Falls, Buffalo ir